8554 A 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo Cena 200 lir

Leto XXXIV. Št. 260 (10.172)

TRST, petek, 3. novembra 1978

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

KOMUNISTI POUDARJAJO, DA NE BODO POPUSTILI IZSILJEVANJU

ZARADI SPORA O REFORMI KMETIJSKIH POGODB IN MANEVROV KD RESNA MOŽNOST VLADNE KRIZE

Poziv Andreottiju, naj prisili demokristjane k spoštovanju vladnega sporazuma - Fanfani poziva k prekinitvi sodelovanja

RIM — V vladni večini narašča vihar. Komaj so tako ali drugače zakrpali kočljivo vprašanje pomožnega zdravstvenega osebja in uslužbencev javnih ustanov, že se zdi, da bo vsak čas brezizhodno izbruhnil na dan problem kmetijskih pogodb.

V prvem primeru je KD prisilila Andreottija, da je preklical sporazum s sindikati. Pri slednjem, torej kmetijskih pogodbah, pa se je doslej zdelo, da je vlada na varnem. Toda komunisti na ves glas zahtevajo, naj Andreotti takoj osebno poseže in prisili eno izmed strank vladne večine k spoštovanju vladnih sporazumov, ki bi jih rada izkrivila. Ti sporazumi so bili oblikovani že julija lani, stranka pa, ki jih noče spoštovati in jih namenoma izkrivlja je KD. Zakon o spremembi sistema kolonstva in spolovinarstva v sodobnejši sistem urejene najemnine (nič hudo revolucionarnega, torej) je senat že odobril. V poslanski komisiji pa je KD vsilila nekaj popravkov (skupno jih je predložila 400, vsilila pa le nekaj), ki v celoti sprevračajo smisel te reforme.

O tem, kako je KD obrnila hrbet sporazumom so dokumentirano spregovorili včeraj na tiskovni konferenci komunistični člani pristojne poslanske komisije Esposto, Bonifazi in Pio La Torre. V bistvu KD nasprotuje reformi dosedanjih spolovinarskih in kolonskih odnosov v kmetijstvu, ker noče na noben način omejiti «neodtujljivih pravic» zemljiških lastnikov, povečini veleposestnikov. V komisiji se demokrščanski poslanci sicer izgovarjajo, da gre zgolj za «tehnične soremembe», vendar predstavniki KPI vztrajajo, da se sploh ne nameravajo pogovarjati o omenjenih popravkih. V torek se bo poslanska komisija spet sestala in tedaj bodo zastopniki KPI jasno povedali, da ne pristajajo na ustanovitev «ožje delovne skupine», ki naj bi se dogovorila o popravkih. Ne gre za popravljanje zakona, poudarjajo komunisti, pač pa za odobritev norme, za katero je bil že sklenjen sporazum.

Vprašanje je torej načelnega političnega značaja. KD pa ima le dve možnosti: ali umakne svoje zahteve, ali pa bo KPI zapustila vladno večino in s tem sprožila takojšnjo vladno krizo.

Ni važno, zakaj KD nastopa tako, je dejal La Torre. Lahko skuša s svojim početjem zagovarjati koristi svojih volivcev — veleposestnikov, verjetneje pa se za tem manevrom skriva nov poskus izsiljevanja in destabilizacije, kot meni socialist Signorile. Vsekakor mora biti vsakomur jasno, da KD tokrat tvega že prihodnji teden razkroj vladne večine in krizo Andreottijevega kabineta.

Komunisti so sedaj že prepričani, da primer kmetijskih pogodb morda ni kaplja, ki prebija sodu dno, da je pa vsekakor sod zvrhano poln. V sedežu v Ulici Botteghe Oscure že resno razmišljajo o skorajšnji vladni krizi in torej predčasnih volitvah. Res je sicer, da še ni popolnega soglasja o tem, kako vladno krizo sprožiti. Nekateri so, na primer, mnenja, da bi KPI morala zahtevati takojšen vstop v vlado. Ker bi KD odgovorila negativno, bi to postal «leitmotiv» volilne kampanje. Drugi mislijo, da to nima smisla in da mora KPI zahtevati takojšnje programsko preverjanje vladne dejavnosti, ugotoviti, da je obračun negativen zaradi demokrščanske sabotaže dogovorov in zahtevati odstop vlade.

Andreotti se je tega dobro zavedal in razumel, da postaja glavna tarča naraščajočih polemik. Tako je poslal svojega najožjega sodelavca, podtajnika Evangelistija, h komunistu Chiaromonteju in mu sporočil, da je pripravljen na preosnovo ministrskega sveta. Chiaromonte je sporočilo sprejel hladno, skorajda brezbrižno. Evangelisti je tedaj šel še dlje in priznal, da je vlada slaba, predvsem sestavljena iz zgrešenih ljudi, krivdo pa je skušal zvaliti na pokojnega Mora. Tedaj mu je Chiaromonte spet hladno odgovoril, da vlada lahko vzdrži samo, če spremeni metodo dela. Ob tem odgovoru in tonu je Evangelisti zamrmral nekaj, ki meji na uradno obrambo vlade, nato pa odšel.

Ta pogovor je potekal v torek zvečer, v Montecitoriu, med razpravo o problemih javnega osebja. Objavil pa ga je rimski večerni dnevnik, za katerega vsi vedo, da je neuradno glasilo KPI.

O tem, da prihajajo destabilizacijski poskusi prav iz vrst KD je trdno prepričan tudi član tajništva KPI Luca Pavolini, ki zagovarja širše programsko preverjanje o glavnih točkah vladnega programa. Če bi preverjanje bilo negativno, meni Pavolini, bo vladna kriza neizbežna še pred decembrom.

Olja na ogenj je medtem prilil Fanfani, ki se sklicuje na pokojnega Mora in trdi, da je predsednik KD bil vedno mnenja, da KPI lahko sodeluje kvečjemu v okviru parlamentarne večine, v zasebnih razgovorih pa naj bi demokristjanom priporočal, naj bodo v odnosih do komunistov trdni in nepopustljivi. Moro naj bi — tako trdi Fanfani — tudi «opozoril demokristjane, naj sodelovanje prekinejo tedaj, ko bi komunisti šli s svojimi zahtevami preko mere.»

MINO FUCCILLO

PO POGOVORIH MED ANDREOTTIJEM IN SCHMIDTOM

Italija je pripravljena pristopiti k evropskemu monetarnemu sistemu

Novi sistem bi moral stopiti v veljavo prihodnjega januarja - Schmidt in Giscard, ki sta se včeraj sestala v Parizu, pa sta zavrnila zahtevo, da bi v tem okviru lira nihala več kot za 4,5 od sto

SIENA — Srečanje med ministrskim predsednikom Andreottijem in nemškim kanclerjem Schmidtom se je predvčerajšnjim zavleklo pozno v noč. Zato se je včeraj zjutraj Andreotti sestal s časnikarji in objasnil pomen pogovorov, ki so se v glavnem nanašali na novi evropski monetarni sistem, ki bi moral stopiti v veljavo že prihodnjega januarja in zagotavljati večjo stabilnost v okviru Evropske gospodarske skupnosti. Andreotti je tudi včeraj ponovil trdno odločnost Italije, da pristopi k temu sistemu. Če bi se sedaj postavili ob stran, je dejal, bi si morda zagotovili trenutno korist, vendar bi se položaj v kratkem poslabšal in bi kaj kmalu zgubili stik z drugimi državami. Ob tem pa je tudi ponovil predloge, ki naj bi ta pristop omogočili.

Ti predlogi, ki jih je izdelal zakladni minister Pandolfi in zagotavljajo sistemu elastičnost in postopnost, predvidevajo v bistvu 2 pasova. V prvem naj bi bile gospodarsko trdnejše države, v njem naj bi bilo nihanje valut manjše, v drugega pa bi se vključile šibkejše države in v tem naj bi nihanje doseglo tudi 6 odst. Schmidt se je strinjal z večino teh popravkov, vendar je odklonil, da bi zgornja mera presegla 4,5 odst. Na vsak način bodo o teh predlogih razpravljali na bližnjem sestanku evropskega sveta, ki bo prve dni prihodnjega meseca. Italija pa je sprejela z velikim zadovoljstvom Schmidtovo pripravljenost na razširitev skupnega sklada, v katerega prav Nemci največ prispevajo. Nadalje se je Schmidt obvezal, da bo pozval nemške industrijce, da več vlagajo v južno Italijo.

O izredno pomembni odločitvi o pristopu k novemu evropskemu monetarnemu sistemu se bo sedaj italijanska vlada soočila s političnimi in družbenimi silami. Obenem pa bo nadaljevala razgovore z drugimi evropskimi vladami. V tem okviru je za 22. novembra že napovedano srečanje z britanskim ministrskim predsednikom Callaghanom. Vendar se v Italiji, je poudaril Andreotti, politične sile dobro zavedajo pomena, da se nekatere države v Evropi ne bi razvijale hitreje in pustile za sabo tiste, ki so trenutno v težavah. To ni niti v njihovem interesu. Andreottija so tudi vprašali, ali bodo sedanji Carterjevi posegi v obrambo dolarja škodili italijanskemu gospodarstvu in še zlasti italijanskemu izvozu. Andreotti je dejal, da je bilo težko pričakovati, da bi ZDA mirno stale ob strani in gledale skokovito padanje svoje valute. Zaradi razvrednotenja dolarja pa bi se z druge strani surovine tako podražile, da bi to v končni fazi več škodilo kot koristilo italijanskemu gospodarstvu.

Ustanovitev evropskega monetarnega sistema je bila tudi v ospredju pogovorov med nemškim kanclerjem in francoskim predsednikom Giscardom D'Estaingom. Državnika sta se sešla včeraj popoldne v Parizu in poudarila blagodejni učinek, ki ga bo pri tem imela sedanja okrepitev dolarja. Dogovorila pa sta se tudi, vsaj zatrjujejo v nekaterih nemških krogih, da bosta Italiji predlagala, naj bi se nihanje lire v tem sistemu omejilo le v okviru 4,5 od sto, kar je daleč od italijanskih zahtev. Vendar niso o teh predlogih dali nobene uradne izjave. Francoski predsednik je po srečanju govoril le o «podobnosti stališč» z ZRN glede pristopa k ustanovitvi «področja monetarne stabilnosti» v Evropi. (db)

BEJRUT — Skrajnodesničarski teroristi so včeraj izvedli atentat na avto libanonskega zunanjega ministra in ministra za obrambo Butro-a. Vozilo so napadli s strelnim orožjem, Butros -a je kot kaže ostal nepoškodovan, ubit pa je bil eden od članov njegove telesne straže.

V ponedeljek novo srečanje o javnem osebju

RIM — Sindikati in vlada bodo obnovili v ponedeljek pogajanja o problematiki javnega osebja, s posebnim ozirom na odprta vprašanja pomožnega zdravstvenega osebja. Pred tem uradnim srečanjem bosta sprti strani navezali neformalne stike in skušali preveriti, kolikšne so možnosti za dogovor.

Kot je poudaril sindikalist UIL Bruno Bugli vlada sploh ni povedala, kako namerava rešiti vsa odprta vprašanja javnega osebja. Tudi ni v pomoč Andreottijeva replika v poslanski zbornici. Prav zato bodo sindikalisti šele v ponedeljek povedali svoje mnenje o vladnih predlogih. Istega dne se namreč sestane zvezno tajništvo federacije CGIL, CISL in UIL, naslednjega dne pa sindikalno vodstvo. Odločali bodo o možnosti zaostritve stavkovnih akcij, če bi vlada pokazala nerazumevanje za temeljne zahteve, ki zadevajo pomožno zdravstveno osebje in globalno rešitev vprašanj vseh uslužbencev javne uprave. Kar zadeva pomožno zdravstveno osebje so sindikati že pojasnili, da zahtevajo spoštovanje stare delovne pogodbe in sporazuma z dne 20. oktobra o 27 tisoč lirah za poklicno usposabljanje. Istočasno pa naj vlada začne pogajanja za skupek delovnih pogodb javnega sektorja, ki zapadejo konec leta. Pri tem sindikati zahtevajo «uravnovešene poviške», da se odpravijo kričeče krivice pri plačevanju nekaterih strok, poleg tega pa še trimesečno (in ne polletno) obračunavanje draginjske doklade.

Položaj v italijanskih bolnišnicah se le polagoma normalizira. V nekaterih deželah se je stavkovno gibanje poleglo, vendar so «avtonomni» sindikati napovedali za danes vsedržavno celodnevno stavko ter poulično demonstracijo v Rimu. S tem v zvezi velja zabeležiti, da je rimska kvestura demonstracijo prepovedala iz razlogov javnega reda.

Nadaljujejo se stavke tudi na področju letalskega prometa. Pogajanja za delovne pogodbe pilotov in asistentov se niso zaključila. Asistenti ANPAV so stavkali včeraj, danes pa bodo razčlenjeno po nekaj ur stavkali asistenti, ki pripadajo enotni sindikalni zvezi FULAT. Zaradi stavke «avtonomnega» sindikata ANPAV so morali včeraj črtati 29 poletov na notranjih in mednarodnih progah, 22 poletov pa so opravili s precejšnjo zamudo.

Nova «sindikalna fronta» se odpira medtem na področju šolstva. Od ponedeljka dalje bodo stavkali šolniki in neučeče osebje, ki pripadajo avtonomnemu sindikatu SN ALS. Istega dne bo zamrla didaktična in druga dejavnost na univerzah, ker sta napovedali stavkovno akcijo organizaciji poverjenih in stalnih profesorjev. Odpadli bodo navadni in diplomski izpiti, predvsem pa odprtje akademskega leta na domala vseh univerzah v Italiji. (st.s.)

VAL ATENTATOV V MILANU

MILAN — Val terorističnega nasilja, ki je zajel vsa večja italijanska mesta, ne upada. Dasi večje organizacije kot rdeče brigade in «prima linea», ki so si doslej prilastile odgovornost za najbolj nevarne in krvave teroristične izpade, «molčijo» že dober mesec, se dan za dnem in noč za nočjo «oglašajo» manjše organizacije, prave muhe enodnevnice, ki nastajajo, živijo nekaj časa in nato umrejo, zatem pa se v takšni ali drugačni agregaciji spet pojavljajo na pozorišču nasilja. Te skupinice, ki so čestokrat vojaško in politično nepripravljene, niso sposobne obsežnejših in nevarnih akcij, ob plazu terorističnih izpadov pa se javno mnenje, dasi podzavestno, privaja vzdušju nasilja in reagira le ob najbolj eklatantnih primerih terorizma. V tem pogledu je rovarjenje teh skupinic morda še bolj perfidno in nevarno od akcij rdečih brigadistov.

V teh krogih je najbrž dozorel sklep o sinočnjih treh atentatih v Milanu, ki na srečo niso terjali človeških življenj, pač pa le neznatno gmotno škodo. Med vsemi bi najhujše posledice lahko imel atentat na policijsko izvidnico, ki je spodletel zaradi megle in zaradi hladnokrvnosti šoferja. Izvidnico so teroristi zvabili v predmestno ulico z anonimnim telefonskim obvestilom, po katerem naj bi huligani napadli nekega zapriseženega stražnika. Zaradi goste megle in slabe razsvetljave pa je policijski avto vozil zelo počasi in šofer ga je lahko hipoma ustavil, komaj je slišal sumljiv šum: tako se je za las izognil zažigalni bombi, katere eksplozija bi lahko povzročila pokol. Očetovstvo spodletelega atentata si prisvajajo «oborožene proletarske skupine».

Dve bombi pa sta eksplodirali pred nekim barom v Ul. Manzoni v Milanu, kjer naj bi se običajno zbirali razpečevalci mamil ter pred sedežem občinske službe za umsko higieno, ki se prav tako pretežno ukvarja z vprašanjem narkomanov. Odgovornost za slednja atentata si lasti skupina «oborožena proletarska oblast». (vt)

Na sliki: omet in razbitine šip na pločniku po eksploziji bombe v Apuliji.

OB ODLOČNI OBSODBI SPORAZUMOV IZ CAMP DAVIDA

Arabski poglavarji zasedajo v Bagdadu

Iščejo enotno stališče o Bližnjem vzhodu, o katerem bi se lahko strinjali vsi

BAGDAD — Čeprav Egipta ni na vrhu arabskih državnih poglavarjev, ki se je začel včeraj v Bagdadu, je sestanek odprl prav Egipčan. V zadnjem trenutku je namreč prispel iz Kaira generalni tajnik arabske zveze Mahmud Riad, ki se pripravljalnega sestanka zunanjih ministrov ni udeležil, pač pa je danes imel kratek pozdravni govor, v katerem je prvič izrazil neprikrito kritiko na račun politike predsednika Sadata. Sporazum, ki so ga dosegli v Camp Davidu, je rekel, ne rešuje problemov arabskega sveta.

Kot je že tradicija je predsedstvo prevzel nato poglavar države, v kateri se srečanje odvija, se pravi iraški predsednik Al Bakr, ki je bil v svojem posegu zelo odločen. Sporazumi v Camp Davidu so v nasprotju s sklepi, do katerih so Arabci prišli v Alžiru in Rabatu, že takrat je bilo rečeno, da so ti sklepi najmanjši skupni imenovalec, ki se jih arabske države morajo držati. V Alžiru in v Rabatu je bilo v ospredju vprašanje Palestincev, sklep pa je bil, da nihče nima pravice odločati namesto njih. «Spopad na Bližnjem vzhodu — je nadaljeval Al Bakr — ni samo spopad med Egiptom in Izraelom, temveč med Izraelom in vsem arabskim svetom. Sadat nima nobene pravice, da vsiljuje svoja stališča in da sklepa mirovne sporazume sam».

V nadaljevanju svojega posega je iraški predsednik poudaril, da se ne strinja z nekaterimi stališči, ki so prišla do izraza na konferenci zunanjih ministrov. Irak ne bo nikoli podprl vlade, ki prodaja arabsko zemljo, pa čeprav jo drugi Arabci podpirajo. Je pa vsekakor pomembno priti do enotnega arabskega stališča, ki ga bo vsaka arabska država morala upoštevati. Skratka, Bagdad zahteva od Arabcev naj obsodijo sporazum iz Camp Davida ter naj se obvežejo, da ne bodo sklepali ločenih sporazumov z Izraelom.

Konference se udeležuje večina arabskih državnih poglavarjev; somalski predsednik Siad Barre ter predsednik Libije Gedafi naj bi prišli v Bagdad v teku noči.

O prihodu generalnega tajnika arabske zveze Riada kroži več govoric. Na konferenci zunanjih ministrov je bil tarča nekaterih osebnih napadov, ko so mnogi drugim vzeli v poštev možnost, da bi sedež arabske zveze premestili iz Kaira v neko drugo arabsko prestolnico. Ko je ugotovil, da v Bagdadu lahko računa na dokajšnje število zaveznikov, je baje Riad sklenil poseči osebno.

Kaže vsekakor, da se bo arabski vrh zaključil brez zmagovalcev in brez premagancev. Zunanji ministri, ki so ga pripravili, se niso domenili o nobenem konkretnem ukrepu, temveč so samo poudarili, da je PLO edina zakonita predstavnica Palestincev in da sporazum iz Camp Davida ni in ne more biti pravična rešitev za Bližnji vzhod. To je stališče, o katerem bi se lahko domenili vsi, kar bi bilo obenem prestižni uspeh za Irak, za fronto zavračanja ponovna slovesna resolucija, na katero bi se lahko sklicevali, za zmerne arabske države pa bi to pomenilo, da se še v naprej lahko pogajajo kot se jim zdi.

Državni poglavarji bodo sedaj morali razpravljati o denarju. Irak je predlagal, da bi ustanovili sklad devet milijard dolarjev za države, ki se borijo proti Izraelu, tudi za Egipt, če bi se odrekel ločenemu miru. Egiptu so obljubili pet milijard, ki jih najbrž ne bo nikoli dvignil, ostalo pa si morajo razdeliti Sirija, Jordanija, Libanon in PLO.

Bagdad je imel včeraj videz mesta v obsednem stanju. Vojaki in policaji nadzorujejo vsako ulico ter so popolnoma odrezali središče mesta, da bi zagotovili državnim poglavarjem največjo varnost.

Alžirskega predsednika Bumediena, ki je bolan, zastopa zunanji minister Buteflika. Tudi saudski kralj Kaled in tunizijski predsednik Burgiba sta odsotna iz zdravstvenih razlogov. Odsotnost maroškega kralja Hasana in pa sudanskega predsednika Nimeirija pa gre najbrž pripisati političnim razlogom. Hasan je imel zelo pomembno vlogo pri pripravah na sestanek v Camp Davidu in bi torej bil nujno tarča nekaterih napadov, Nimeiri pa je skušal posredovati med Sadatom in državami fronte odločnosti, sedaj pa podpira egiptovsko politiko. (if)

Jugoslovanska vlada o pomenu izvajanja osimskih sporazumov

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet je proučil in sprejel informacijo o uresničevanju osimskih sporazumov v kontekstu jugoslovansko - italijanskih odnosov in poročilo s prve seje odbora za koordinacijo pri uresničevanju osimskih sporazumov. Ugotovil je, da z Italijo kot eno najvažnejših naših sosed, ustvarjamo visoko stopnjo medsebojnega sodelovanja na vseh področjih, na gospodarskem, kulturnem, družbenopolitičnem in drugih. Pomemben prispevek in spodbudo za nadaljnje izboljšanje vsestranskega bilateralnega sodelovanja omenjajo osimski sporazumi, sklenjeni med obema državama. Tako so poudarili na seji. Jugoslavija je, izhajajoč iz svojih ekonomskih, političnih in drugih potreb, zelo zainteresirana za to, da s svojo največjo sosedo še naprej razvija stabilne odnose, vsestransko in dolgoročno medsebojno koristno sodelovanje na vseh področjih.

PO ZADNJIH CARTERJEVIH NAPOVEDIH

Vzpon dolarja se nadaljuje na vseh valutnih tržiščih

Okrepila se je tudi lira, ki pa zgublja do ameriške valute Velik padec zlata - Ugodni, a obenem previdni odmevi po svetu

RIM — V nasprotju s protiinflacijskim paketom, ki ga je Bela hiša sprejela pred nekaj tedni in ki je še pospešil nenehno padanje vrednosti ameriške valute, je sedanja Carterjeva napoved o novih pobudah v podporo dolarju imela takojšen odziv na mednarodnih valutnih tržiščih in je prepričala operaterje, da ameriška uprava tokrat misli zares. Dolar se je včeraj povsod izredno okrepil, za sabo pa je potegnil tudi italijansko liro, ki je pridobila do vseh močnejših evropskih valut. Ob zaprtju valutnih tržišč je tako marka veljala 444,758 lire proti prejšnjim 455,97 (+2,51 odst.), švicarski frank 517,79 (v torek 532,20), francoski frank 194,88 proti prejšnjim 198,87, funt šterling 1644,075, še v torek pa 1652,50. Lira je zgubila v nasprotju do ameriške valute: tako je bilo treba včeraj odšteti za dolar kar 827,50 lire, v torek pa le 789,50 kar znaša 4,6 odst. padec.

Z višanjem dolarja pa se je tudi včeraj vzporedno nadaljeval izreden padec vrednosti zlata. V Londonu so unčo plačevali 221,50 dolarja, šest manj kot včeraj. V Zürichu je bilo še huje, saj je zlato zgubilo še enkrat toliko: včeraj je unča veljala 243,75 dolarja, danes pa komaj 221,50.

Kot naglaša večina operaterjev, pa ni mogoče že sedaj oceniti, če bodo ameriške pobude dokončno odpravile vsa vprašanja, ki so zakrivila padec dolarja v zadnjih treh letih. Na vsak način, in v tem so si vsi edini, pa predstavljajo zadnjo priložnost za vzpostavitev reda na valutnih tržiščih.

V Franciji so pobudo ameriškega predsednika sprejeli z velikim zadovoljstvom, istotako v Zah. Nemčiji, kjer so poudarili svojo pripravljenost, da sodelujejo pri stabilizaciji dolarja. Finančni minister Matthöfer je pri tem naglasil, da so načrt izdelali skupno z ZDA. Tudi v Parizu so bili seznanjeni o zadnjih pomembnih odločitvah. Kot piše londonski «Financial Times», pa si bodo morale sedanje breme za podporo dolarja v prvi vrsti naložiti ZDA.

Mednarodno srečanje demokrščanskih voditeljev

COMO — V Cadenabbii so se včeraj sestali voditelji svetovne zveze krščanskih demokratov. Razprava se nadaljuje tudi danes, na dnevnem redu pa so mednarodni problemi. Srečanja se udeležujejo za Italijo Andreotti, Piccoli, Zaccagnini, Fanfani in Colombo, za Nemčijo Kohl, Gessler in Von Kassel, za Belgijo Tindemans, za Španijo Denganga, za Francijo Lecanuet, za Čile Frey. Prisotni so še drugi voditelji katoliških strank Irske, Gvatemale in drugih latinskoameriških držav.

Notranji minister Rognoni na obisku v Jugoslaviji

RIM — Italijanski notranji minister Virgilio Rognoni bo danes odpotoval v Beograd, kjer bo tri dni gost jugoslovanske vlade in sekretarja za notranje zadeve. Z jugoslovanskim kolegom se bo italijanski notranji minister pogovarjal o sodelovanju na področju javne varnosti, kar spada v okvir periodičnih dvostranskih posvetovanj, ki jih Italija ima z vsemi evropskimi državami.

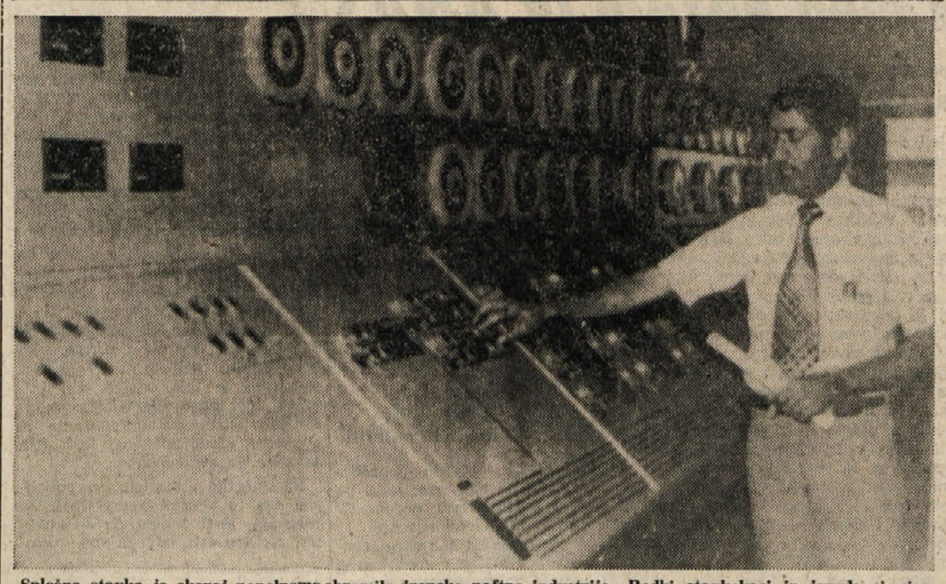

Splošna stavka je skoraj popolnoma ohromila iransko naftno industrijo. Redki stavkokazi in izvedenci niso kos težkim in zapletenim operacijam. Na sliki: naprave ob terminalu naftovoda na otoku Khark (ANSA)

PRED NEIZOGIBNIM ZAPLETOM IRANSKE POLITIČNE KRIZE

Zaradi stavk delavcev šahov režim opreznejši

TEHERAN — Iranski delavci nadaljujejo s stavkami kljub grožnjam oblasti, še več, njihova razčlenjenost in progresivnost dokazuje trdno voljo delavstva, da si izbojuje politične svoboščine. Dosedanji poseg vojske na naftnih ležiščih in v rafinerijah je le psihološki pritisk, ne predstavlja namreč nobene smotrne rešitve. Prav tako je brez haska grožnja vlade, da bodo odpustili vse delavce, če se ne vrnejo do sobote na delo. Odpust 30 tisoč delavcev je nemogoč, saj jih ne more nihče nadomestiti, ker niso med njimi samo težaki, temveč tudi izvedenci in visoko specializirano osebje.

Stavki naftnih delavcev se je v preteklih dneh pridružilo osebje iranske državne letalske družbe, sedaj stavkajo tudi uradniki največje trgovske banke «Melli», rok pa so prekrižali tudi uradniki druge manjše teheranske banke. Zahteve so pri vseh enake: izpustitev političnih jetnikov, preklic izrednih zakonov in vojaškega zakonika v 12 iranskih mestih, sojenje bivšemu načelniku tajne policije in izgon vseh tujih delavcev.

Šahov režim je prvič od začetka iranske notranje krize nemočen; pouličnim manifestacijam se je z lahkoto postavil po robu, nedolžne žrtve ga niso motile, a sedaj so mu delavci zadali najhujšo rano, ko so ustavili črpanje nafte, edinega iranskega izvoznega blaga. Odločnost delavcev, njihov sindikalni čut in smotrna izbira stopnjevanega pritiska, brez izgredov in sabotaž, je pozitivno vplivala na celotno iransko protirežimsko gibanje od ortodoksnih šiitov, do liberalcev in levičarjev. Že dva dni ni bilo večjega krvoprelitja, kljub manifestacijam in protestom. Vojska ne razganja množic, ki so prvič ubrale pot mirnih mimohodov in budno pazijo na vsako provokacijo, vojakom ponujajo cvetje, kar je nedvomno do skrajnosti nevarno za režim, ki skuša obarvati opozicijo z najtemnejšimi barvami.

Šahova «demokratizacija» je bila nedvomno pesek v oči, a je sprožila težko zaustavljivi proces. Skupinice izpuščenih političnih jetnikov so živa priča grozodejstev tajne policije, njihova pričevanja spodbujajo vse demokrate k enotnosti v skupnem boju za dosego političnih svoboščin.

Nova iranska vlada skuša sedaj rešiti položaj s kompromisnimi rešitvami, ki naj bi omogočili nadaljevanje šahove vladavine. Napoveduje nadaljnjo demokratizacijo, izpustitev političnih jetnikov, odpustila je že najhujše krvnike svoje tajne policije. Šah pa išče stikov z zmernimi predstavniki opozicije, da bi razbil enotnost fronte, ki med drugim trdi, da je edina rešitev za Iran proglasitev islamske republike.

Oboževanje staroperzijske preteklosti je včeraj dobilo prvi udarec. Študentje isfahanske univerze so spremenili dosedanje ime «luč Arijcev» v bolj spodobno in sodobno «isfahanska tehnična univerza». Bližč in megalomanija monarhije postajata iz dneva v dan tarča ne samo šahovih političnih nasprotnikov, temveč tarča tudi za preprosto ljudstvo, ki je do nedavnega s ponosom zrlo v monarhijo in se sedaj zaveda, da je šah pretežko breme na poti razvoja. (voc)

ZARADI MNOGIH NEREŠENIH VPRAŠANJ

Starši in učno osebje vrtcev včeraj zasedli prostore šolskega skrbništva

Državnim otroškim vrtcem grozi, da bo pouk samo dopoldne - Prizadeti predvsem slovenski vrtci - Danes se stavkovno gibanje nadaljuje, zato pouka v vrtcih ne bo

Vprašanje pouka v državnih otroških vrtcih tržaške pokrajine je spet na dnevnem redu. Komaj so se polegle polemike iz prejšnjega šolskega leta, ko v vrtcih niso imeli refekcije, marsikje pa je manjkala tudi druga učna moč, že se je spet pojavil nov problem, ki vsekakor prizadeva v prvi vrsti otroke, z njimi pa tudi starše. Državnim otroškim vrtcem tržaške pokrajine namreč grozi, da bo v letošnjem šolskem letu pouk trajal samo do 13. ure, to se pravi, da bo pouk samo dopoldne, brez popoldanske izmene. Šolski skrbnik je iznenada preklical letna imenovanja za pet ur dnevno tridesetim učiteljicam, ki so imele popoldanski pouk, namesto tega pa jim je ponudil dveurno suplenco. Zdaj kaže, da bo odpadla tudi ta suplenca, tako da se bo pouk v večini vrtcev zaključil že od 13. uri, kar je seveda nesprejemljivo in prizadeva najbolj slovensko prebivalstvo, saj imamo Slovenci na razpolago skoraj izključno državne vrtce in je med temi kar 15 sekcij, ki bi se morale zadovoljiti le z dopoldansko izmeno.

Zakaj je do tega prišlo? Zakladno ministrstvo ni odobrilo finančnega kritja stroškov za vrtce, tako da je omogočilo kritje samo 60 od sto razpoložljivih mest na celotnem državnem ozemlju. V videmski in goriški pokrajini so letne namestitve za popoldanski pouk odobrili, medtem ko v Trstu skrbništvo, ki je imelo 30 razpoložljivih mest za slovenske in italijanske vrtce, ni v ustreznem roku predstavilo ministrstvu prošnje za podporo.

Starši, učno in neučno osebje, so se zaradi vsega tega včeraj odločili za protestno akcijo. Zjutraj so v velikem številu zasedli tržaško šolsko skrbništvo ter zahtevali od skrbnika jamstva, da bo pouk v vrtcih tekel normalno, vsaj osem ur dnevno. To zahtevo so podprli tudi predstavniki konfederalnega šolskega sindikata UIL ter sindikat slovenske šole, ki so starše spremljali na skrbništvo. Šolski skrbnik je v pogovoru s starši, sindikati in učnim osebjem dejal, da skrbništvo nima pri nastalem stanju nobene odgovornosti, saj nosi za to odgovornost šolsko ministrstvo v Rimu. Po tem odgovoru se je delegacija staršev, učnega osebja in sindikatov podala na prefekturo, da bi zvedela od prefekta, kje je pač krivda. Ker je bil prefekt Marrosu odsoten, je delegacijo sprejel šef kabineta dr. Mazzucco in takoj telefoniral na ministrstvo v Rim. Tam so mu odgovorili, da je rok, do katerega šolsko skrbništvo lahko zahteva dodatno učno moč, zapadel že 5. septembra letos, medtem ko je tržaško šolsko skrbništvo poslalo prošnjo na ministrstvo šele 7. oktobra. Z birokratskega vidika je torej vprašanje nerešljivo.

Zato so starši in učno osebje zasedli šolsko skrbništvo. Zasedba je trajala do 19.30, ko so prišli agenti s kvesture in poslali vse domov z obljubo, da bodo to kočljivo vprašanje skušale pristojne oblasti čimprej rešiti.

Glede včerajšnjega poteka dogodkov sta šolski sindikati UIL in sindikat slovenske šole izdala tiskovno poročilo, v katerem obrazložujeta javnosti vzrok stavke. Med drugim je v poročilu rečeno, da «se bodo protestne akcije nadaljevale vse dotlej, dokler ne bodo dobili točnih in jasnih odgovorov in dokler ne bodo oblasti zadovoljivo rešile vprašanja.» «Vabimo vse odgovorne politične sile,» je še rečeno v tiskovnem poročilu. «naj učinkovito podprejo sedanjo demonstrativno akcijo in naj se zavzamejo za dejansko rešitev problemov, ki ovirajo delovanje državnih otroških vrtcev v tržaški pokrajini. Sindikat slovenske šole pa vabi osebje in zainteresirane starše, da se tudi danes zberejo pred šolskim skrbništvom.»

Kot je razvidno iz zgornjega tiskovnega poročila, se stavka v otroških vrtcih bivše ustanove ONAIRC nadaljuje tudi danes, tako da pouka ne bo. Danes se bo nadaljevala tudi zasedba šolskega skrbništva.

Nobene ovire več za avtonomijo strokovne šole

Poslanec Corrado Belci je poslal razrednim svetom strokovne šole sledečo brzojavko: «Sporočam, da je ministrstvo vlade izreklo ugodno stališče glede avtonomije poklicnega zavoda s slovenskim učnim jezikom. Zavzel se bom za rešitev pri ministrstvu za javno vzgojo». Znano je, da je prosvetno ministrstvo (minister Pedini in podtajnica Falcucci) za podelitev avtonomije strokovni šoli čakalo na mnenje predsedstva vlade. Po gornjem sporočilu je mogoče sklepati, da ni več nobene ovire, da prosvetni minister ne izpolni obljube dane delegaciji, ki ga je obiskala v Rimu 13. oktobra.

Pri Briščikih zaznali dva potresna sunka

V geofizikalni opazovalnici pri Briščikih so včeraj ponoči zabeležili dva potresna sunka z epicentroma v Sovjetski zvezi ter v Sloveniji. Prvi sunek so zaznali ob 20.56 z epicentrom v Kirgistanu (SZ). Njegova jakost je dosegla 6,6 stopnje po Richterjevi lestvici. Drugi sunek pa so zabeležili ob 2.56, njegov epicenter pa je bil oddaljen le 50 kilometrov od opazovalnice in sicer v severovzhodni smeri, ali točneje v okolici Golega vrha, zahodno od Ljubljane. Sunek je dosegel 3,4 stopnje Richterjeve lestvice.

XII. NAGRADA ZDRUŽENJA KRONISTOV NAŠE DEŽELE

Inž. Giorgiu Bugliarellu letošnji «zlati sv. Just»

Zelo pomembno je njegovo raziskovalno delo na področju inženirstva v ZDA, kjer je tudi prejel številna priznanja

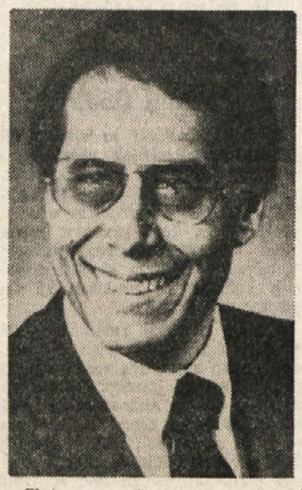

«Zlatega sv. Justa», nagrado, ki jo že dvanajsto leto zapored podeljuje Združenje kronistov Furlanije - Julijske krajine zaslužnim Tržačanom, ki so se s svojo strokovnostjo, delom in vidnimi osebnimi uspehi uveljavili v državnem ali svetovnem merilu ter s tem dvignili ugled našega mesta, bo letos prejel inž. Giorgio Bugliarello, ki se je uveljavil v zadnjih dveh desetletjih predvsem s svojim delom v ZDA.

Inž. Giorgio Bugliarello se je rodil v Trstu l. 1927. Diplomiral je iz hidravličnega inženirstva na politehniki v Padovi, nato je odšel v ZDA, kjer je na univerzi v Minnesoti prejel nagrado «Fullbright». Leta 1954 je na isti univerzi postal «Master of science», nakar se je vrnil v Padovo, kjer je bil profesor na univerzi.

Bugliarello je leta 1959 postal «Doctor of Science» na znani šoli «Massachussetts Institute of Tehnology», kjer je v naslednjih letih učil biotehnologijo, mehaniko tekočin in civilno inženirstvo. Septembra leta 1973, po združitvi Inženirske in znanstvene šole v New Yorku z «Polytechnic Institute of Brooklyn», so Bugliarella izvolili za rektorja te šole.

Inž. Bugliarello je dokaj vidna osebnost v ZDA, saj je član mnogih univerzitetnih odborov, leta 1974 je odpotoval kot član ameriške delegacije za vodna bogastva na Kitajsko, naslednje leto pa je sodeloval pri odposlanstvu Unesca v Romuniji.

V zadnjih letih se je Giorgio Bugliarello posvetil predvsem problematiki držav tretjega sveta in postal predsednik odbora za tehnološki napredek v teh državah. Poleg tega je prejel še razna priznanja in je tudi avtor mnogih knjig o inženirski tehnologiji.

Uradna podelitev «zlatega sv. Justa» bo, kot običajno, v dvorani tržaškega občinskega sveta v začetku decembra.

Svetovalska skupina KPI o delu deželnega sveta

Včeraj se je sestalo predsedstvo svetovalske skupine KPI v deželnem svetu in proučilo vprašanja o političnih in zakonodajnih pobudah v deželnem svetu v zvezi s splošnimi in podrobnimi zahtevami Furlanije - Julijske krajine. Ob tej priliki je skupina KPI izrazila vso svojo solidarnost pomožnemu osebju bolnišnic in javnih služb

KPI je mnenja, da mora deželna skupščina takoj razpravljati o zakonskem predlogu, ki sta ga predložili KPI in PSI, ki se nanaša na uskladitev deželnega zakona, s katerim so bile ustanovljene družinske posvetovalnice z normativi državnega zakona o splavu. Skupščina mora tudi razpravljati o vprašanjih kmetijstva, kar pa se tiče velikih deželnih problemov, kot so obnova Furlanije, izvajanje osimskega sporazuma, kriza produktivnih sektorjev in polna mladinska zaposlitev, je po mnenju KPI nujno potrebno sodelovanje raznih delavskih organizacij in družbenih sil.

PO ZAKLJUČENI STAVKI POMOŽNEGA OSEBJA

V prihodnjem tednu nadaljevanje sindikalnih akcij v bolnišnicah

Bolničarji tržaške psihiatrične bolnišnice so včeraj imeli neprekinjeno skupščino - Zahteva po izdelavi nove delovne pogodbe

Danes zjutraj, ob 6. uri, se je zaključila stavka pomožnega osebja v tržaških bolnišnicah, ki jo je oklicala sindikalna federacija CGIL - CISL - UIL, ali bolje enotni sindikat osebja bolnišnic FLO. Stavkovno gibanje pa se s tem še ni zaključilo, saj je skupščina pomožnega osebja sklenila, da se bodo sindikalne akcije nadaljevale tudi v prihodnjem tednu. Predstavniki FLO so za torek, 7. in sredo, 8. novembra oklicali 48-urno stavko, napovedali so tudi deželno manifestacijo pomožnega osebja in sklicali skupščine uslužbencev vseh tržaških javnih uprav. Na istem zborovanju bodo tudi določili program nadaljnjega boja.

Kljub temu, da so bile v bolnišnici zagotovljene dežurne službe v vseh oddelkih za nujne posege, je bilo splošno stanje skoraj nevzdržno. Gotovo je, da so največje posledice nosili prav bolniki; velike težave so bile pri razdeljevanju posteljnine in hrane: na srečo bolnikov, da se je stavka zaključila, saj so nekatere ustanove, ki so v teh dneh nudile bolnikom toplo hrano že napovedale, da niso več zmožne zagotoviti teh uslug tudi v prihodnjih dneh. Če so torej bolniki nosili največje posledice, ne smemo pozabiti na pomožno osebje, ki je nezadovoljno s stališči vlade v zvezi z obnovo delovne pogodbe.

Če je torej stanje v vseh tržaških bolnišnicah že skoraj nevzdržno, je pa v psihiatrični bolnišnici le boljše. Nadaljuje se sicer sindikalno gibanje bolničarjev, ki so včeraj oklicali neprekinjeno skupščino v komprenzoriju tržaške psihiatrične bolnišnice. Kot so izjavili na tiskovni konferenci, so do tega sklepa prišli, da bi podprli preosnovo javnih služb. Predvsem pa so pričeli s stavkovno akcijo, ker zahtevajo izdelavo sporazuma o novi delovni pogodbi, priznanje poklica, ki ga opravljajo in vključitev v peto stopnjo delovne pogodbe ter primerna sredstva in strukture, da bi lahko izvajali zakon štev. 180 o psihiatrični reformi, ne da bi s tem povečali delo že zaposlenim uslužbencem.

Predstavniki bolničarjev so med drugim poudarili, da zakon štev. 180 predvideva delo v decentraliziranih strukturah: pri opravljanju tega dela pa so opravljali višje naloge, kakor so bili sicer strokovno usposobljeni; to delo pa ustreza peti stopnji delovne pogodbe. Po delovni pogodbi iz leta 1974 bi morali odgovorni organi priredili dveletne izpopolnjevalne tečaje, vendar zaradi pomanjkanja prave politične volje sploh do tega ni prišlo. Po sedmih letih takega dela, so poudarili, bodo sedaj deklasirani zaradi neizpolnjevanja zakona. Zato zahtevajo, da se jim prizna peta stopnja delovne pogodbe, ki ustreza delu, ki so ga doslej opravljali. Predstavniki bolničarjev so tudi opozorili, da niso odgovorni organi zamenjali nezasedenih mest; pokrajinska uprava je sicer sprejela sklep, v smislu katerega bo najela 30 novih bolničarjev, pripomnili pa so, da se bo vse to gotovo zavleklo; z novimi nalogami, ki jih predvideva zakon štev. 180, se bo stanje še poslabšalo.

Na tiskovni konferenci so predstavniki bolničarjev tudi opozorili, da ni bilo zraven nobenega predstavnika sindikalne zveze. V razgovoru, ki smo ga imeli s predstavnikom CGIL po tiskovni konferenci pa smo izvedeli, da sindikalna zveza sicer rešuje vsa ta vprašanja zelo natančno in po predpisih vsedržavnih in krajevnih določil, vendar pa da ni velike složnosti med konfederalno sindikalno zvezo in bolničarji samimi. Predstavnik CGIL je tudi poudaril, da si je sindikalna zveza prizadevala, da bi priredili dveletne izpopolnjevalne tečaje za bolničarje, vendar je manjkala prava politična volja, predvsem s strani deželne uprave.

Vsekakor pa so bolničarji v okviru včerajšnje sindikalne akcije — med drugim so se tudi sestali z upravo psihiatrične bolnišnice, pozneje pa še z delegati ostalih treh pokrajin v naši deželi — zagotovili po oddelkih in decentraliziranih sekcijah najnujnejšo oskrbo. O nadaljnjih pobudah sindikalnega gibanja bo odločala skupščina bolničarjev, sindikalna zveza pa je tudi že napovedala, da bodo o teh vprašanjih razpravljali na skupni skupščini.

JAVEN POZIV PSI OBČINSKI UPRAVI

NUJNO JE TREBA ODOBRITI NAČRT ZA LJUDSKE GRADNJE

Nadaljnje zamude spravljajo na kocko gradnjo 1.500 ljudskih stanovanj

Tržaška federacija PSI opozarja v tiskovnem sporočilu prebivalstvo, politične, sindikalne in družbene sile na resne posledice, do katerih lahko privede zamujanje občinske uprave pri odobritvi sklepa o ugovorih k načrtu za ljudske gradnje. Po zakonu se morajo namreč ustrezni gradbeni programi začeti izvajati, z dejanskim pričetkom prihodnjega leta. Če bi ne spoštovali tega roka, bi bile že določene naložbe preklicane in bi mogli odobrene zneske izkoristiti šele v naslednjem dveletju.

Toda dejanski začetek del pogojujejo postopki za razlastitev zemljišč in za začasne zasedbe — poudarja sporočilo socialistov — ki jih ni mogoče začeti, če prej dežela dokončno ne odobri področnega načrta za ljudske gradnje. Občinske uprava je sicer sprejela novi področni načrt 8. maja letos, preden ga predloži deželnemu odborništvu za načrtovanje pa mora občinski svet še odobriti sklep o odločitvah glede ugovorov, ki so jih zainteresirani vložili. Zamujanje občinske uprave pri odobritvi tega sklepa zato vodi v upočasnjenje postopka, ki vsak dan veča nevarnost umaknitve razpoložljivih fondov.

Posledica tega pa bi bila, da bi ne mogli izvesti programa o gradnji 1.500 stanovanj, ki so nujno potrebna glede na povpraševanje po njih. Zato PSI poziva občinsko upravo, naj nujno odobri omenjeni sklep, saj bi vsaka nadaljnja zamuda zelo jasno označevala pomanjkanje politične volje, ki bi močno prizadelo koristi občanov.

Urnik trgovin

DANES, 3. novembra, bodo vse trgovine obvezno zaprte razen cvetličarn, mlekarn in pekarn, ki bodo lahko odprte v dopoldanskih urah.

JUTRI, 4. novembra, bodo vse trgovine, tudi one, ki so običajno ob sobotah zaprte, odprte po običajnem urniku. Trgovine z zelenjavo in mesnice bodo odprte po predprazničnem urniku.

VČERAJ OPOLDNE V MESTNEM SREDIŠČU

Neredi z aretacijo dveh škvadristov epilog protifašistične manifestacije

Aretirali tudi pristaša avtonomističnega gibanja - Fašistoma Laiu in Grilzu ter avtonomistu bodo sodili po hitrem postopku

V našem mestu in okolici smo v zadnjem času priče zaostritvi napetosti, ki je nedvomno odraz političnih razmer, v katerih so po daljšem zatišju spet prišli do sape sicer maloštevilni, a zato nič manj nevarni fašistični škvadristi, katerih najvišji državni kolovodja Almirante sedi, kot žalitev s kolajno za odporništvo odlikovanega mesta, v tržaškem občinskem svetu in je zato tudi redno prisoten v našem mestu. Odraz te napetosti so bili atentati na naše spomenike NOB in v Bazovici, na naše slovenske in demokratične ustanove, na jugoslovanske avtomobile in nazadnje sobotni napad na dva mlada levičarja, 18-letnega Giorgia Sillata in 21-letnega Paola Bisianija, ki so ju v Ul. Cavana napadli fašisti s pendreki in železnimi palicami.

Razumljivo je zato, da vlada v demokratičnih vrstah, zlasti pa med delavsko in študentsko mladino, upravičena zaskrbljenost in ogorčenje, ki je včeraj rodil tudi na hitro organizirano protestno demonstracijo, katere pobudniki so bili študentje iz vrst skrajnolevičarskih skupin Democrazia proletaria in avtonomistov, čeprav so nastopili pod nevtralnim imenom Koordinacijskega odbora srednješolcev. Njim se je pridružilo še nekaj anarhistov in pa skupina dijakov slovenskih višjih srednjih šol, ki so se odzvali pozivu na stavko šol.

Tako se je sprevod 300 do 400 mladincev s transparenti usmeril izpred zbirnega kraja pri Rossettijevem spomeniku proti središču mesta in nato po Ul. Carducci navzgor po Ul. Coroneo do zaporov. Tu so nekateri demonstranti zahtevali izpustitev nekaterih svojih somišljenikov, potem pa je sprevod krenil proti Ul. Roma in naprej po Korzu do Trga Goldoni, kjer so se demonstranti začeli počasi razhajati.

Ko je že vse kazalo, da se bo manifestacija končala brez incidentov, se je manjša skupina avtonomistov ločila od večje skupine, ki je bila namenjena h glavni bolnišnici, da bi se tam sestala s stavkajočim bolnišniškim osebjem. Smer pohoda skupinice je bila seveda Ul. Paduina, kjer ima sedež zloglasna fašistična mladinska organizacija in od koder gredo ponavadi fašistične škvadre na svoje pohode.

Na začetku Akvedota so policijske sile to skupinico prestregle in razgnale, med begom pa so nekateri avtonomisti odvrgli dve molotovki in kamenje, ki pa ni povzročilo nobene škode ali žrtev. Enega od mladincev, 21-letnega dijaka šole Galilei, Roberta Consolija, so policijski agenti aretirali, ker je imel zakrinkan obraz.

Pred sedežem fašistične Fronte della Gioventù v Ul. Paduina, so se medtem zbrali fašisti pod vodstvom znanega škvadrista Almeriga Grilza z očitnim namenom, da bi izzvali nerede in incidente, saj so bili temu primerno oboroženi s koli in drugim borbenim orodjem. Usmerili so se proti Ul. Crispi, kjer pa so jih policijski agenti ustavili in enega od njih, 24-letnega Livia Laia, znanega fašističnega nasilnika, aretirali, ker se je podal na pohod oborožen z debelim kolom. Njegov vodja Grilz je seveda takoj reagiral in agente napadel z žalitvami, zaradi česar so aretirali tudi njega. Oba so prijavili sodišču, ki jima bo v teh dneh sodilo po direktnem postopku. (Za kroniko naj povemo še, da so Grilza v zadnjem času videvali v Bazovici v običajni polvojaški opravi).

Tako do direktnega spopada med demonstranti sicer ni prišlo, vendar pa je dogodek še povečal vzdušje napetosti, ki ga mesto zlasti v tem kritičnem trenutku napadov meščanske reakcije na demokratične sile gotovo ne potrebuje.

Vedno smo podpirali vsako protifašistično akcijo, ki je imela značaj enotnosti in soudeležbe vseh demokratičnih sil našega mesta. Zato pa ne moremo odobravati neodgovorno in izolirano nastopanje določenih ekstremnih skupin, ker tako nastopanje daje ravno nasprotne rezultate od zaželenih, ker je voda na mlin fašističnim provokatorjem, ki mislijo, da je prišel trenutek, ko lahko spet izvajajo svojo strategijo napetosti. Tega bi se morali zavedati tudi tisti slovenski srednješolci, ki se v dobri veri in v nedvomnem protifašističnem nastrojenju udeležujejo takih neučinkovitih, izoliranih manifestacij.

Učenci osnovne šole «Kette» počastili spomin bazoviških junakov

Dne 2. novembra so učenci osnovne šole D. Kette, v spremstvu učiteljic in staršev obiskali že tolikokrat oskrunjeni spomenik Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča. Tako se je ponovno zbrala na bazovski gmajni skupina učencev, ki se je s svojo prisotnostjo, cvetjem in recitacijo poklonila spominu naših padlih.

Obisk učencev osnovne šole D. Kette pomeni, da se tudi naši najmlajši zavedajo pomena, ki ga ima ta spomenik za vse nas. N. R.

● **Občina Dolina sporoča,** da bodo vozili danes avtobusi ACT s prazničnim urnikom. Temu urniku je podjetje dodalo še nekaj voženj in sicer: na progi št. 40 odhod iz Prebenega ob 7. uri, s Trga Libertà pa ob 12.20 in 13.15; na progi št. 41 odhoda iz Ricmanj ob 6.50 in 7.50, s Trga Libertà pa ob 12.20 in 13.15.

Občina priredi tečaj za skupinsko zdravljenje

Tržaški občinski odbor je sklenil, na predlog odbornika Galazzija in s sodelovanjem zdravstvenih oblasti glavne bolnišnice, sprožiti pobudo za vključevanje psiholoških, zdravstvenih in šolskih operaterjev v skupinsko zdravljenje po metodi psihologa in psihiatra Balinta. V ta namen bodo priredili tečaj, na katerem bodo skupine po 8 do 10 operaterjev obravnavale metode za usposabljanje socio-zdravstvenega delavca, zlasti glede na odnos do pacienta. Tečaj se bo začel v kratkem na sedežu centra za rakasta obolenja.

Tržačanka ranjena pri Črnem vrhu

Včeraj ponoči so z goriškim rešilcem prepeljali na nevrokirurški oddelek glavne tržaške bolnišnice 74-letno upokojenko Silvio Soffiattijevo por. Ban iz Ul. Aquileia 6. Priletna ženska je v sredo okrog poldne z avtomobilom fiat 850, ki ga je upravljal njen 80-letni mož Giovanni pri Črnem vrhu nad Idrijo trčila v drug avtomobil. Soffiattijeva je pri tem utrpela težje poškodbe; zdravniki so ji ugotovili udarce po glavi z verjetnim prebitjem lobanje, za kar so si pridržali prognozo.

Sveča povzročila požar v stanovanju

Skoraj neverjetno je, da bi svečka, ki jo prižgemo pred slikami naših pokojnikov, povzročila požar. Včeraj pa se je to zgodilo, saj je v stanovanju 52-letnega Eucardia Riccobona v Ulici sv. Frančiška sveča padla na žimnico, pri tem pa se je vnel požar, ki je povzročil precejšnjo škodo v stanovanju. Riccobona so morali zaradi hudih opeklin sprejeti v glavno bolnišnico, kjer se bo zdravil 10 dni.

V sredo zjutraj je srhljiv samomor vzbudil nemalo groze in zmedenosti v glavni tržaški bolnišnici. 50-letni Paolo Benco iz Ul. Scalinata 3, ki so ga pred dnevi sprejeli na zdravljenje na okulističnem oddelku, se je ob 5.30 vrgel z 2. nadstropja. Dežurni zdravnik je takoj pritekel, a ni mogel nuditi Bencu nobene pomoči več. Vzroki za ta usodni korak so zaenkrat še nepojasnjeni.

ZA IZBOLJŠANJE DEŽELNE CESTNE MREŽE

Posvet o velikih cestnih povezavah na sestanku med deželo in ANAS

V kratkem bodo začeli gradnjo predora pod Monte Croce Carnico - Cestne povezave z goriškim avtoportom in obmejnim prehodom - Dela velikih povezav v Trstu se bodo pričela pred letom 1980

Vprašanja prometnih infrastruktur in cestnih povezav v Furlaniji - Julijski krajini so bile glavne točke razprave na sestanku, katerega so se udeležili predsednik deželnega odbora Comelli, odbornika Coloni in Biasutti ter predstavniki podjetja ANAS. Poleg najvažnejših cestnih povezav, ki bodo tudi mednarodnega pomena, so na sestanku razpravljali o problemih, ki so povezani z izboljšanjem deželne cestne mreže.

Posebno pozornost so na sestanku posvetili cestni povezavi med avtocesto Videm - Trbiž in predorom pod Monte Croce Carnico. Dela slednjega se bodo pričela v najkrajšem času, zaradi česar je treba dokončati varianto k državni cesti št. 52, ki je do Tolmeča skoraj zgrajena; pred koncem leta bodo razpisali dražbo za obvoz Tolmeča, v prihodnjem letu pa se bodo pričela dela za gradnjo cestne povezave do Timaua. O teh vprašanjih so se predstavniki dežele in ANAS domenili, da bodo v kratkem proučili vsa vprašanja, ki se tičejo odseka Tolmeč - predor in v teku prihodnjega leta izdelali dokončni načrt. Predstavniki podjetja ANAS so tudi sporočili, da bodo v kratkem priredili dražbo za gradnjo cestne variante k državni cesti št. 13 pri Tablji. V teku prihodnjega leta bodo verjetno stekla tudi dela za razširitev Hudičevega mostu v Čedadu.

V prvih mesecih prihodnjega leta bodo verjetno začeli z gradnjo variant k državni cesti št. 55 in cestnih povezav z goriškim avtoportom in obmejnim prehodom. Kar pa se tiče del na državni cesti št. 56, ki pelje proti Krminu, bo treba še proučiti nekatere probleme krajevnega značaja. Veliko pozornost so posvetili tudi gradnji obvoza južno od Vidma, za katero so se domenili, da mora imeti prednost pred drugimi deli, tako zaradi skorajšnje dograditve avtoceste, kot zaradi industrijskih in gospodarskih struktur, ki so v načrtu na Videmskem.

Kar pa se tiče velikih cestnih povezav v Trstu, so predstavniki podjetja ANAS napovedali, da bodo verjetno že meseca januarja proučili dokončne načrte, dela pa bi se morala pričeti pred letom 1980.

● **Deželno tajništvo KPI** je na svoji zadnji seji razpravljalo o zakonskih ukrepih v zvezi z rezidenčnimi gradnjami. Ob tem je tajništvo posebej poudarilo doprinos, ki ga je pri izdelavi zakonov na tem področju dala komunistična partija, ter ugotovila, da čakajo sedaj deželo zahtevne naloge, predvsem kar zadeva izdelavo načrta za stanovanjske gradnje.

● **Danes ob 15.30** bo v Ul. Apiari štev. 31 praznik včlanjevanja komunistične sekcije iz Rojana. Govoril bo član tajništva tržaške federacije KPI in občinski svetovalec Ugo Poli.

Starši otrok državnih otroških vrtcev na zasedenem skrbništvu

Delegacija staršev pred sestankom na prefekturi

V mestnem središču kakor na divjem zahodu

O huliganskih početjih današnje mladine slišimo vsak dan, toda to, kar sta v sredo zvečer počela 17-letni Igor S. in 15-letni Riccardo L. presega vse mere našega razumevanja. Mladeniča sta se v sredo okrog 18.30 peljala v mestnem avtobusu št. 28, kjer sta nenadoma začela izzivati in zmerjati punci, ki sta mirno sedeli. Šofer je to opazil in ju prisilil, da sta izstopila.

Mladeniča sta se nato ustavila na postajališču in počakla, da se je avtobus vrnil. Šofer ju je videl ter spet nagovoril, da se umakneta s postajališča. Fanta sta se verjetno pri tem čutila užaljena in ko je avtobus zapeljal naprej, je Igor S. potegnil iz žepa samokres ter ustrelil proti avtobusu.

Revolveraša pa se nista ustavila pri tem dejanju, saj sta se kasneje sprehajala v bližini avtobusne postaje. Njuna pozornost je bila tukaj posvečena parkiranemu mopedu. Čuvaj je to opazil ter hotel spoditi mladeniča. V odgovor sta ga fanta opsovala, mladi «Buffalo Bill» Igor S. pa je spet potegnil iz žepa samokres ter ustrelil proti avtobusni postaji in čuvaju.

Dogodivščin Igorja S. in Riccarda L. je bilo kmalu konec, saj so takoj prihiteli policijski agenti, ki so oba mladeniča prepeljali na tržaško kvesturo, kjer so ugotovili, da je Igor S. uporabil le strašilni samokres. Naj povemo, da sta mladeniča po briljantnem revolveraškem nastopu v centru mesta nekje ukradla tudi očala in pasji ovratnik.

V PONEDELJEK V VELIKI DVORANI TRGOVINSKE ZBORNICE

Podelitev nagrad vajencem krajevnih obrtniških obratov

Letos prejme priznanje 38 mladincev, skupaj je pa bilo doslej v naši pokrajini nagrajenih 106 vajencev

V veliki dvorani trgovinske zbornice na Borznem trgu bo v ponedeljek, 6. t.m., ob 11. uri slovesna podelitev nagrad za «uvajanje in vztrajanje pri delu», ki so predvidene v deželnem zakonu št. 36 iz leta 1973 za vajence pri obrtniških podjetjih. Nagrajevanje priredija pokrajinska komisija za obrt, ki je nanj povabila tudi predstavnike oblasti in uprav ter podjetnikov in delovnih kategorij.

Letošnje je že tretje tovrstno nagrajevanje in bo na njem prejelo priznanja 38 mladih vajencev, ki so zaposleni v tržaških obrtniških obratih. Doslej so na osnovi omenjenega deželnega zakona, ki mu je bil namen spodbujati zaposlovanje mlade delovne sile na obrtniškem sektorju, v katerem so najbolj prikladni pogoji za konkretno priučitev poklica in pridobivanje strokovne usposobljenosti za nadaljnje delo, nagradili skupaj že 106 vajencev, ki so se zaposlili v krajevnih obrtniških podjetjih in so ostali v službi vsaj leto dni.

Delavci podjetja «Papa» ustavili železniški promet med Trstom in Benetkami

Železniški promet na progi med Trstom in Benetkami je bil včeraj prekinjen za več kot štiri ure, in sicer od 11.30 do 16. ure, zaradi protestne manifestacije delavcev podjetja «Papa», ki so zasedli železniško postajo v San Donà di Piave. Delavstvo podjetja v krizi namreč že dalj časa zahtev, konkretne pobude deželnih in krajevnih javnih organov, vendar brez vsakršnega uspeha.

Potem ko so zapustili železniško postajo, so demonstranti odšli na občino, kjer so priredili skupščino, med katero so zahtevali odstop župana in njegovega odbora, ki sta v prvi vrsti odgovorna za neuspeh pri prizadevanjih za rešitev podjetja. Istočasno so demonstranti zahtevali odstop županov vseh devetih manjših občin v tem predelu. Zahtevali so tudi ponovno srečanje s predstavniki dežele, ki so določili za sestanek datum 6. novembra.

Družba «Friulgiulia» se uveljavlja v Saudski Arabiji

Predsednik deželnega odbora Antonio Comelli je včeraj dopoldne sprejel šejka Mohameda Al Haida in Alnana Al Majeeda iz Saudske Arabije, ki sta dopotovala v Trst na povabilo družbe «Friulgiulia», da bi podpisala pogodbo o načrtu otroške bolnišnice in porodnišnice, ki jo bodo zgradili v Džedi. Na srečanju so bili prisotni tudi deželni odbornik za industrijo in trgovino Rinaldi ter predsednik družbe «Friulgiulia» Cogolo in ravnatelj Geppi.

DVODNEVNI OBISK IZVEDENCA SVETA ZA RAZISKAVE

Proučevanje naših izkušenj s preventivnim zdravljenjem

Danes si bo ogledal komprenzorij pri Sv. Ivanu in zunanje centre za umsko zdravstvo

Danes bo prof. Raffaello Misiti, ravnatelj projekta vsedržavnega sveta za raziskave za preventivno medicino, obiskal komprenzorij pri Sv. Ivanu in centre za umsko zdravstvo, ki so nastali z decentralizacijo psihiatričnega zdravljenja. Strokovnjak je obiskal naše mesto, da pregleda delo, ki ga tu že eno leto opravlja skupina raziskovalcev v zvezi s preventivno medicino. Pobuda spada v okvir trietnega raziskovalnega projekta, ki ga je vsedržavni svet začel izvajati istočasno tudi v Perugii, Arezzu, Neaplju in Rimu.

Včeraj se je prof. Misiti v spremstvu pokrajinskega odbornika Pessata sestal z načelniki skupin v pokrajinskem svetu, katerim je poročal o napredovanju dela in podatkih, ki jih je doslej zbrala raziskovalna skupina v Trstu. Pri tem je poudaril, da bo v našem mestu opravljeno delo izredno koristno za prihodnje vodenje, tako upravno kot metodološko, teritorialnih služb za preventivno medicino, ki jih predvideva zdravstvena reforma.

Huda nesreča pri Boljuncu

V sredo zvečer so z rešilcem prepeljali na nevrokirurški oddelek glavne tržaške bolnišnice 45-letnega Sergia Cerieso iz Ul. Industria 1. Ceriesa se je z vespo prevrnil na cesti, ki pelje proti Boljuncu in pri tem utrpel zlom lobanje ter druge težje poškodbe, za kar so se zdravniki pridržali prognozo.

V spomin na heroja Pinka Tomažiča

Te dni smo po naših vaseh in v mestu prisostvovali številnim komemoracijam na grobovih naših dragih pokojnih, pred spomeniki padlih v NOB ter pred spomeniki žrtev nacifašističnega terorja.

Tako so se včeraj poklonili spominu narodnega heroja Pinka Tomažiča učenci in učitelji šole iz Trebč, ki nosi ime po Pinku Tomažiču. V dopoldanskih urah so osnovnošolci iz Trebč prišli v spremstvu učiteljev na pokopališče pri Sv. Ani ter položili cvetje pred doprsnim kipom na grobnici družine Tomažič.

GOSPODARSKA KRIZA RESNO TRKA NA VRATA

Danes demonstracija tekstilcev zaradi nevarnosti zapore tovarn

O njej so sinoči govorili na sestanku v pokrajinski sejni dvorani - Danes bodo iz Podgore in Sovodenj krenili trije sprevodi na Travnik, kjer bo zborovanje

O vzrokih današnje demonstracije tekstilnih delavcev v Gorici so obsežno govorili na sestanku, ki ga je enotna tekstilna stroka priredila sinoči v pokrajinski sejni dvorani in katere so se udeležili pokrajinski predsednik Silvano Pagura, župan Gorice Pasquale De Simone, senator Silvano Bacicchi, deželni svetovalci Brancati, Battello in Zorzenon ter javni delavci, sindikalni kadri, tekstilni delavci in delavci drugih kategorij.

Po pozdravnih besedah predstavnika enotne sindikalne federacije Coauttija je Enzo Bucovini obširno govoril o položaju v podgorski in sovodenjski tekstilni industriji, ki sta v hudi krizi. V obeh obratih so v zadnjem času odpustili delavce, ter obstaja resna nevarnost za njuno popolno zaporo. Gre torej za ohranitev dva tisoč delovnih mest, ki jih nameravajo neposredno prizadeti tekstilni delavci danes braniti z demonstracijo po goriških ulicah. Trije bodo sprevodi, dva iz Podgore in eden iz Sovodenj, ki bodo ob 9.30 krenili proti mestnemu središču, na Travnik, kjer bo sindikalno zborovanje, na katerem bodo sodelovala tudi zastopstva drugih kategorij. Sindikati vabijo trgovce, da se pridružijo protestu tekstilcev, prav tako pa vabilo naslavljajo tudi na občane, študente, mladino in brezposelne.

Bucovini je obsežno prikazal stanje in najprej dejal, da Cotonificio Triestino v Podgori ni spoštoval na deželi v mesecu juniju sklenjenega sporazuma. Dne 31. oktobra ni zaposlil 1.050 delavcev, kakor je bilo dogovorjeno, v pogovorih s sindikati pa so celo namignili, da bi podjetji utegnili zapreti. Nameravan odpust 70 delavcev v Manifatturi goriziani v Sovodnjah pa dokazuje, da hoče gospodar hoditi po anahronističnih poteh, ko rešuje svoja proizvodna vprašanja ter bi storil veliko bolje, če bi se o perspektivah podjetja pogovoril s sindikati. Gospodar očitno hoče preurediti proizvodnjo na podlagi večjega izkoriščanja delavcev ter uporabi zastarelih strojev.

Poleg omenjenih dveh pa so v kriznem položaju tudi nekateri manjši tekstilni in drugi obrati, kar zmanjšuje zaposlitveno raven ter veča brezposelnost mladih.

Sindikati vidijo izhod iz sedanjega položaja v deželnem načrtovanju, ki naj se koordinira s programi na vsedržavni ravni. Če naj dežela poseže s svojim denarjem, da reši krizna podjetja, potem je potrebno, da gospodar, ki bo prejel javni denar, predloži točen načrt, kako si zamišlja preureditev proizvodnje. Samo tako bodo javna sredstva dobro obrnjena. Za zadevo je potrebno zainteresirati tudi ministrstvo za industrijo in banke, ki bodo izstavile posojilo.

V vsakem primeru je potrebno zavarovati dva tisoč delovnih mest, ki so iz dneva v dan v nevarnosti zaradi možne zapore podgorske tekstilne tovarne in zaradi namere lastnika sovodenjske predilnice, da 7. novembra odpusti 70 delavcev.

Podgorska tekstilna tovarna predstavlja najpomembnejšo industrijo v Gorici. Njena zapora bi pomenila hud udarec za celotno goriško gospodarstvo, saj bi se skrčil obtok denarja, ki se je pred časom že itak zmanjšal zaradi vpisa delavcev v dopolnilno blagajno in zaradi neizplačanih mezd. Današnji dan bo torej pomenil mobilizacijo sindikalnih in političnih sil ter javnih ustanov, da se prepreči gospodarska propast Gorice in celotnega področja.

Ker je v obeh tekstilnih tovarnah zaposlenih tudi nekaj sto slovenskih delavcev in delavk, je za našega človeka vprašanje, o katerem govorimo, še zlasti važno.

KPI za dvojezičen napis na razglasni deski konzulte v severnem delu mesta

Sekcija KPI «Anton Špacapan» za severno četrt, je poslala goriškemu županu zahtevo, naj bo napis na razglasni deski konzulte za svetogorsko četrt - Placuto, dvojezičen in ne samo v italijanščini. Občina je dvojezične napise na podobne razglasne deske namestila v Pevmi, v Štandrežu in v Podgori, enako je potrebno v severnem delu mesta, kjer živi veliko Slovencev in kjer so tudi nekatere slovenske šole, zavodi ter sedeži slovenskih organizacij. S tem je sekcija KPI podprla akcijo Mladinskega krožka.

Delegacija pokrajine pri kostnici v Kobaridu

Ob 60-letnici zaključka prve svetovne vojne in dnevu mrtvih so predsednik pokrajine Pagura, podpredsednik Lodi in odbornik Gallarotti obiskali kostnico v Kobaridu, kjer so posmrtni ostanki italijanskih padlih v prvi svetovni vojni. Na svečanosti so bile prisotne tudi druge italijanske bojevniške organizacije, italijanski konzul iz Kopra in zastopstvo občine Tolmin.

Trije Bergantovi koncerti v prejšnjem tednu

Nova sezona se je komaj dobro začela, organist Hubert Bergant pa je že v teh prvih tednih opravil bogato koncertno dejavnost. Samo v minulem tednu je imel kar tri nastope, v različnih krajih in za različno republiko.

V sredo, 25. oktobra je koncertiral na čembalu v Ljubljani. Bil je to prvi koncert iz zaporedja treh večerov Bachovih skladb, v katerih bo Bergant predstavil ciklus Francoskih in Angleških suit J. S. Bacha. Občinstvo je že ob tem prvem koncertu napolnilo viteško dvorano Križank, Delo pa je nastop ocenilo, kot «nov ambiciozen podvig, vreden pozornosti in priznanja».

V soboto, 28. oktobra, je Bergant v Meranu na Južnem Tirolskem Nemško - italijanskim poslušalcem podal prerez češke orgelske glasbe. Začel je z Bohuslavom Černohorskim, pomembnim predstavnikom češkega glasbenega baroka, končal pa s Petrom Ebnom, modernim komponistom in pianistom. Slednjemu je namenil tudi glavnino sporeda, saj je izvedel njegov štiridelni ciklus Nedeljska glasba v celoti. Bergant je koncertiral na novih mehaničnih orglah, koncert pa je organiziralo Združenje glasbenih umetnikov.

Že naslednji dan, v nedeljo, 29. oktobra, je Bergant vnovič nastopil, to pot s soizvajalcem, trobentarjem Antonom Grčarjem. Na mirenskem Gradu sta izvajala zahteven in naporen program. Med desetimi skladbami sporeda in enajsto dodano bi bilo težko izbrati najlepšo, saj je vsaka imela svoje zanimivosti in privlačnosti. Pri skladbah za orgle in trobento bi se morali odločati med Purcellovima Trumpet voluntary in Trumpet tune, Vivianijevim Sonato primo in Sonato secondo, Bachovim AIR in čudovitim Haendlovim Koncertom za trobento in orgle v štirih stavkih. Pet je bilo samostojnih orgelskih točk: Bachov Preludij in Fuga v Es-duru, Bossijev Redemption, Viernejev Carillon de Westminster, Ebnov Finale in na koncu še improvizacija mojstra Huberta Berganta.

Koncertanta je ob prihodu s kora dočakal dolgotrajen in prisrčen aplavz. Ni bil to le najlepša nagrada izvajalcema, ampak tudi dokaz, kako izbran koncertni večer sta pripravila poslušalcem. Končno je koncert pomenil novo potrditev smiselnosti kombinacije orgel s trobento: vse skladbe za ta dva instrumenta so bile lepo sprejete, nekatere pa so pomenile pravo presenečenje. Koncert je z napovedovanjem povezoval Jože Zupan, igralec PDG N. Gorica.

P. B.

● **V okrajni šolski odbor** za Gorico je bil kot zastopnik dijakov, ki obiskujejo zasebne šole, imenovan Mario Locardi, dijak zasebnega zavoda «Kennedy».

Jutri praznik 50-letnikov iz Štandreža

50-letniki iz Štandreža se bodo jutri sešli, da bi proslavili svoje srečanje z Abrahamom. 24 jih je. V domači gostilni Konzum se bodo zbrali ob 15.30, zatem bodo skupno šli na domače pokopališče, v domači cerkvi bo maša, sledila bo skupna večerja. Čestitamo jim!

Gledališča

ROSSETTI

Danes ob 20.30 red prosti, Tullio Kezich: «La coscienza di Zeno» I. Sveva. Režija Franco Giraldi. Rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti 2 in abonmaji v depozitu.

* * *

Od 7. novembra «La duchessa di Amalfi» Websterja, v izvedbi Teatra Stabile iz Turina. V abonmaju: kupon št. 2. Rezervacije do ponovitve dne 11. novembra.

AVDITORIJ

Danes, 3. novembra, ob 18. uri Jole Silvani v recitalu «El triestin in carega». Režija Filippo Crivelli. Za abonente izjemno 50 od sto popusta. Rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti 2.

* * *

V nedeljo, s pričetkom ob 11. uri bo koncert skladb Antonia Vivaldija. Kratke uvode k izvajanju skladb bo podal Severino Zannerini. Na sporedu bodo «I concerti a cinque».

TEATRO STABILE

Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti, v šolah ter v raznih društvih so v prodaji abonmaji za gledališko sezono 1978-79 (osem predstav). Zadnji teden.

Izleti

SPDT obvešča, da je odhod avtobusa za izlet v neznano v nedeljo, 5. t.m., zjutraj ob 7. uri izpred sodnije (Foro Ulpiano) v Trstu. Kdor se namerava udeležiti izleta z osebnim avtomobilom, naj pride na zbirno mesto ob 7. uri.

Združenje Union priredi dva enodnevna izleta in sicer v Caorle — Jesolo in Pieve di Soligo v nedeljo, 12. novembra. Informacije in prijave na sedežu združenja Union v Ul. Valdirivo 30, tel. 64459, vsak dan razen ob ponedeljkih od 10.30 do 12. ure in od 17. do 19.30, ob četrtkih od 17. do 19.30 in ob sobotah od 10.30 do 12. ure.

Danes, 3. novembra 1978, praznuje v Borštu

KAREL HRVAT

svoj 80. rojstni dan.

Ob tem jubileju mu srčno voščijo vsi njegovi najbližji, da bi še mnogo let ostal v krogu družine Tonetovih.

Odobrena deželna pomoč konzorciju za oskrbo

Na redni seji je deželni odbor odobril goriškemu pokrajinskemu konzorciju za oskrbo in rehabilitacijo vsoto v znesku, ki znaša skoraj 75 milijonov lir. Znesek je namenjen poravnavi dolgov sekcije AIAS iz Tržiča.

Danes praznuje

KAREL HRVAT (Tonetov)

iz Boršta

svoj 80. rojstni dan.

Iskreno mu čestita družina Albino Hrvatič.

Danes je dopolnil 80 let

KAREL HRVAT iz Boršta

Ob tem visokem jubileju mu iskreno čestita PD Slovenec.

GLASBENA MATICA — TRST
s sodelovanjem
STALNEGA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA
KULTURNI DOM V TRSTU

jutri, 4. novembra 1978, ob 20.30
v nedeljo, 5. novembra 1978, ob 16.00

GOSTOVANJE BALETNEGA ANSAMBLA SNG iz Ljubljane

J. GREGORC: ŽICA
A. von WEBERN: WEBERN - DUET
G. BIZET - R. ŠČEDRIN: CARMEN

Prodaja vstopnic jutri, 4. novembra 1978 od 10.30 do 12.30 ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. — Vstopnice s popustom za abonente GM in SSG.

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH
pripravlja za člane
ZADRUŽNI PRAZNIK
ob 70-letnici obstoja

Vsa slovesnost bo v prostorih restavracije Volnik v Repnu v nedeljo, 5. novembra 1978, z začetkom ob 10. uri.
Po slovesnosti so vsi udeleženci vabljeni na družabno kosilo.

Šolske vesti

Srednja šola S. Gregorčič v Dolini vabi starše učencev, prijatelje in znance na koncert opernih arij, ljudskih in revolucionarnih pesmi ter samospevov, ki bo v dvorani gledališča «F. Prešeren» v Boljuncu, danes, 3. t.m., ob 20. uri. Koncert izvajajo operni pevci Sonja Hočevar, Rajko Koritnik ter Ladko Korošec ob spremljavi Silvestra Mihelčiča.

Ravnateljstvo državnega učiteljišča A. M. Slomšek sporoča dijakom, ki so se vpisali v V. letnik, da se tečaj začne danes, 3. novembra ob 17. uri.

Kino

Ariston 15.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00 «Cabaret» režiserja Boba Fosseja. Liza Minelli, Michael York, Marisa Berenson. Glasba John Kander.
Ritz 15.30 «Pari e dispari», Terrence Hill, Bud Spencer.
Eden 16.00 «Saxofone». R. Pozzetto, M. Melato, C. Ponzoni. Barvni film.
Fenice 16.00 «Primo amore». Ugo Tognazzi in Ornella Muti. Barvni film.
Nazionale 16.00 «Elliot - il drago invisibile». Barvni Walt Disneyev film.
Grattacielo 16.00—22.00 «Eutanasia di un amore». Ornella Muti in Toni Musante. Barvni film za vse.
Excelsior 16.00 «Grease» (Brillantina). John Travolta in Olivia Newton - John. Barvni film.
Mignon 15.30 «La scarpetta e la rosa». Barvni film za vse.
Cristallo 16.30 «Enigma rosso». Fabio Testi, Christine Kaufman. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 15.45 «I porno giocchi». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Moderno 15.30 «La febbre del sabato sera». John Travolta. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Aurora 16.00 «Io tigro, tu tigri, egli tigra». Barvni film za vse.
Capitol 15.30 «Lo chiamavano bulldozer». Bud Spencer. Barvni film.
Vittorio Veneto 15.15 «La fine del mondo nel nostro solito letto in una notte piena di pioggia». Giancarlo Giannini. Barvni film.
Ideale 15.00 «Piedone a Hong-Kong». Bud Spencer. Barvni film.
Volta 16.00 «Più forte ragazzi». Terrence Hill in Bud Spencer Barvni film.

Razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev — Trst priredi družabno srečanje za svoje člane na Krasu dne 16. novembra ob 12. uri v Velikem Repnu pri Škabarju. Prijave sprejemamo za tržaške člane v Ul. Cicerone 8 dne 7. in 8. novembra od 10. do 12. ure.

Mali oglasi

TEHNIČNA RISARKA s trinajstletno prakso išče poldnevno zaposlitev, tudi honorarno. Telefonirati na številko 213034.

URADNICA sama, diskretna išče eno ali dvosobno stanovanje opremljeno ali ne s centralno kurjavo po možnosti v centru. Plača vnaprej. Tel. urad — Franka — 61-034.

VW GOLF LS 1600 75 HP letnik 1976 v odličnem stanju prodam zaradi preselitve. Telefon (040) 826759.

Razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev — Gorica priredi družabno srečanje za svoje člane na Krasu dne 16. novembra, ob 12. uri v Velikem Repnu pri Škabarju. Prijave sprejemamo za goriške člane v Ul. Malta 2 dne 7. in 8. novembra od 10. do 12. ure.

Kino

Gorica

CORSO 17.00—22.00 «Grazie a Dio è venerdì». Donna Summer, The Commodores. Barvni film.
VERDI 17.15—22.00 «Coma profondo». G. Buyold in R. Widmar. Barvni film.
VITTORIA 17.00 — 22.00 «American Graffiti». Barvni film.

Tržič

PRINCIPE 17.30—22.00 «Zombi».
EXCELSIOR 16.00—22.00 «Bulldozer».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Norosti Dicka in Jane», ameriški film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Vojna zvezd», ameriški film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 21-24.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna «All'ospedale», Ul. Terenziana 26, tel. 44-387.

Goriška federacija PSI izraža najiskrenejše sožalje prizadeti družini ob smrti zvestega člana

FRANCA PETEJANA

Ob nenadni smrti

FRANCA PETEJANA

ustanovitelja zveze in člana njenega upravnega odbora izraža Kmečka zveza družini iskreno sožalje.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 3. novembra
JUST. TRŽAŠKI PATRON
Sonce vzide ob 6.47 in zatone ob 16.50 — Dolžina dneva 10.03 — Luna vzide ob 9.21 in zatone ob 19.10
Jutri, SOBOTA, 4. novembra
PRAZNIK ZMAGE

Vreme včeraj: najvišja temperatura 15,6 stopinje, najnižja 11,6, ob 13. uri 15,6 stopinje, zračni tlak 1031,1 mb rahlo pada, vlaga 45-odstotna, nebo skoraj jasno, veter vzhodnik severovzhodnik 18 km na uro, morje rahlo razgibano, temperatura morja 16 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 31. oktobra, 1. in 2. novembra se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 48 oseb.

RODILI SO SE: Daniela Sgai, Gianluca Basiaco, Maria Giovanna De Simone, Lorenzo Gulli, Isabella Suman, Fabio Piccolo, Carmen Cavallo, Francesca Stalizzi - Valrisano, Luca Sulini, Andrea Sandrin.

UMRLI SO: 85-letna Emilia Moratto vd. Vascotto, 74-letni Martino Cocolo, 80-letna Elena Poropat vd. Poropat, 83-letna Giustina Pittau vd. Terskan, 67-letna Eleonora Simonutti por. Livan, 68-letni Mario Colmani, 87-letna Maria Stok, 69-letna Anna Priolo por. Patuanelli, 57-letni Dusan Micali, 70-letni Ettore Bombardati, 75-letna Santa Rossi, 74-letni Antonio Deponte, 88-letni Ermanno Saitz, 51-letni Giuseppe Menini, 79-letna Stefania Siskovic vd. Radini, 78-letni Floriano Baretto, 78-letna Giuseppina Vivoda por. Forza, 69-letni Domenico Gobbo, 75-letni Valentino Tominec, 77-letna Natalia Steffè vd. Steffè, 70-letna Angela Hrovatin vd. Čebulec, 87-letna Margherita Zugab vd Benini, 85-letna Elvira Bonifacio vd. Lupieri, 85-letna Elena Loly vd. Mondolfo, 80-letna Laura Trevisan vd. Tenze, 71-letna Luigia Penco vd. Piccini, 97-letna Giovanna Pagan vd. Venier, 84-letni Arcangelo Schiavone, 80-letni Ferdinando Periatti, 74-letna Maria Rossi por. Bateman, 80-letni Alessandro Destasi, 57-letni Giulio Viotti, 82-letna Lidia Greppi, 78-letna Carmen Paucic vd. Villi, 76-letni Santiago Rodriguez Serrano, 74-letna Yvonne Egale por. Borghese, 77-letna Ida Zennaro por. Pertot, 68-letna Giulia Moze, 85-letni Vincenzo Gustini, 51-letni Luigi Bellemo, 44-letni Giordano Grison, 65-letni Umberto Sulini, 75-letni Luigi Vesnaver, 77-letna Maria Demarchi por. Ambrosi, 68-letni Vittoriano Pittani, 67-letna Zaira Demarchi por. Krasna, 81-letna Rosina Martinuzzi vd. Marini, 76-letni Federico Rizzi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg Ospedale 8; Istrska ulica 35; Miramarski drevored 117; Ul. Combi 19.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Largo Piave 2; Borzni trg 12.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Largo Piave 2; Borzni trg 12.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
tel. 732-627.
Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197, Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

ZAHTEVA, KI JE BILA SPOROČENA DEŽELNI UPRAVI

Za nujna javna dela potrebuje občina Doberdob milijardo lir

Na seznamu so srednja šola, telovadnica, županstvo, kanalizacija, ureditev cest ter urbanizacija zemljišča za ljudske hiše

Na pokrajinski upravi je bilo v zadnjem mesecu več sestankov, na katerih so občinski predstavniki nanizali svoje predloge glede javnih del, ki naj bi jih na njihovih območjih izvedli s pomočjo deželnega prispevka. O predlogih nekaterih občin smo že poročali, pri tem pa predvsem poudarili pomembno politično novost, ki jo je uvedla nova pokrajinska uprava, ko si je prevzela vlogo povezovalca in posredovalca med posameznimi občinskimi upravami. Gre za ovrednotenje tega izvoljenega telesa, odkar je nastala v pokrajinskem svetu nova večina med petimi demokratičnimi strankami.

Danes bi radi navedli nekatere predloge, ki jih je na teh sestankih predstavila doberdobska občinska uprava. Na seznamu je šest javnih del v skupni vrednosti okoli ene milijarde lir, ki naj bi jo dežela zagotovila upravi, da bi ta dela realizirala. O nekaterih je tekla beseda na zadnji seji občinskega sveta, o drugih pa ne. Na prvem mestu je zahteva po nakazilu zneska v višini 400 milijonov lir za novo srednjo šolo v Doberdobu. Uprava utemeljuje svojo zahtevo z nekaterimi podatki. Tako navaja število 90 dijakov, ki obiskujejo srednje šole v Gorici, razdaljo 16 km, ki jih loči od šole do doma, ter pogosto celodnevno odsotnost zdoma. Položaj otežkoča dejstvo, da nimajo v Gorici zagotovljenih toplih obrokov hrane in varstva. Srednjo šolo v Doberdobu bi obiskovali tudi učenci iz sosednjih občin, kjer manjšina živi v velikem številu. S tem v zvezi je občinska uprava naročila Slovenskemu raziskovalnemu institutu, naj izvede anketo.

Drugi zahtevek se nanaša na deželni prispevek v višini 150 milijonov lir za razširitev in preureditev županstva. Prošnjo na deželo je občinska uprava poslala na podlagi sklepa zadnje seje občinskega sveta. Načrt predvideva dozidavo novega poslopja, s katerim bi bil obseg županstva še enkrat večji.

Z zneskom 160 milijonov lir bi občina zgradila svojo telovadnico, služila pa bi tudi za kulturne prireditve, ki pogostoma odpadejo zaradi slabega vremena. «Vsakomur je jasno — piše v gradivu, ki ga je pripravila občinska uprava — da je zlasti za potrebe slovenske narodnostne skupnosti pokrit prostor neobhodno potreben.»

Kar 200 milijonov lir bi občina potrebovala za občinsko kanalizacijo in za preprečevanje onesnaženja okolja. Doslej so odobrili splošni načrt ter izvedli prvo fazo v znesku 9 milijonov lir; obljubljen pa je bil še znesek v višini 100 milijonov lir za izvedbo druge faze. Znesek za drugo fazo je odločno prenizek in ne zadostuje niti za izgradnjo magistralnega kolektorja in čistilnih naprav. Z 200 milijoni lir bi zgradili magistralno mrežo. Nadalje bi potrebovali 50 milijonov lir za ureditev nekaterih cestnih odsekov v krajih in izvenjih ter 50 milijonov lir za nakup in urbanizacijo parcel za ljudska stanovanja.

Klavirska koncerta na visoki ravni

Helena in Radomir Melmuka, češkoslovaška pianista, bosta koncertirala v deželnem avditoriju v Gorici jutri, v soboto, ob 21. uri. Koncert sodi v okvir kulturnega sodelovanja med Italijo in Češkoslovaško. Umetnika, ki poučujeta na konservatoriju v Pragi, uživata velik ugled tudi izven meja svoje domovine, širom po Evropi, kjer sta imela vrsto uspešnih koncertov. Program njunega goriškega koncerta obsega dela Dvořaka, Schuberta, Chopina in Smetane. Prireditev sodi v okvir srednjeevropskih kulturnih srečanj ter pri njegovi organizaciji sodeluje tudi občinska uprava. Vstop je prost.

Danes ob 18.30 pa bo v isti dvorani nastopil pianist Riccardo Risaliti. V okviru glasbenih srečanj, ki jih pod pokroviteljstvom občinske uprave prireja zveza julijskih glasbenikov, bo izvajal Schubertove klavirske skladbe. Schubertova klavirska dela bo dva tedna kasneje, in sicer 17. novembra, izvajal tudi pianist Fabio Nieder.

K današnjemu koncertu naj dodamo še to, da se je Risaliti uveljavil na mednarodnih tekmovanjih in da sedaj poučuje na Verdijevem konservatoriju v Milanu.

● **Goriška zveza diabetikov** obvešča zainteresirane, da ne bo za 4. november predvidene seje. Odložili so jo na 2. december.

V Sovodnjah je umrl Franc Petejan

V Sovodnjah se je včeraj popoldne razširila vest, da je v prvih popoldanskih urah v goriški bolnišnici umrl v 56. letu starosti Franc Petejan - Lahov, doma iz sovodenjske Vasi. Še dan prej je hotel na popoldanski izlet v Škocijansko jamo, pa mu je bilo nenadoma slabo in je moral v goriško bolnišnico. Že dalj časa je bolehal, kruta smrt ga je iztrgala družini in javnemu življenju v Sovodnjah.

Bil je iz kmečke družine, tudi sam je kmetoval in je med redkimi v Sovodnjah ostal zvest svojemu poklicu do zadnjega. Vzgojen v naprednem duhu se je jeseni 1943. leta pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju, šel v partizane, kjer se je kmalu izkazal kot korajžen, zvest in spodoben borec.

Bil je najprej v Kosovelovi brigadi, zatem v štabu 30. divizije, kjer je bil dodeljen oddelku za zveze, zatem pa komisar čete za zveze 18. brigade 9. korpusa s činom poročnika, zatem je bil v Bazoviški brigadi, ob koncu vojne pa pri Komandi mesta Trst.

V domače Sovodnje se je vrnil kmalu po osvoboditvi, poročil se je in pričel z aktivnim delom v vaških organizacijah. Bil je aktiven član Osvobodilne fronte, po razmejitvi pa član Demokratične fronte Slovencev. Leta 1956, v drugi mandatni dobi, je bil na listi Občinske enotnosti izvoljen v občinski svet, bil v njem tudi v sedanji mandatni dobi, več časa je bil tudi občinski odbornik.

V javnem življenju pa se je udejstvoval tudi drugače. Bil je med ustanovitelji Kmečke zveze v Gorici in član njenega upravnega sveta, bil je več časa tajnik sekcije PSI v Sovodnjah, več časa član nadzornega odbora domačega prosvetnega društva, član upravnega sveta Kmečko - delavske posojilnice

Bil je vsestransko priljubljen. Njegov pogreb bo jutri popoldne ob 14. uri iz goriške bolnišnice na sovodenjsko pokopališče. Težko prizadeti ženi Olgi, hčerkama Mirici in Nevenki, sinu Egonu in drugim sorodnikom izražamo sožalje uredništva našega lista.

● **V Ajellu del Friuli** bo v nedeljo eden izmed tolikih pohodov s sugestivnim naslovom «Marcia del dindiat». Odhod na 12 in 24 kilometrov dolg pohod bo ob 9.30. Ob zaključku bodo med udeleženci izžrebali nekaj puranov. Na ta pohod gre tudi skupina goriških pešakov.

Seminar sindikalistov PSI, vključenih v CGIL

Danes se prične v Gradežu deželni seminar secialistov, ki so vljučeni v sindikalno organizacijo CGIL. Na seminar bodo prišli številni sindikalisti iz raznih pokrajin. Prisotni bodo tudi deželni voditelji PSI, seminar bo z uvodnim poročilom otvoril deželni pomočnik tajnika CGIL Furlanije - Julijske krajine Dario Varin. Seminar bo zaključil vsedržavni tajnik CGIL Mario Didò. Seminarju bo prisostvoval član vsedržavnega vodstva PSI Roberto Spano.

UPOŠTEVAJOČ ZAKONSKA DOLOČILA

PRAVIČNE STANARINE DREVI V OBČINSKEM SVETU

Mesto bodo razdelili v pet področij

Občinski svet v Gorici se bo sestal drevi ob 18.30, da nadaljuje razpravo o porazdelitvi mesta v rajone, tako kot predvideva zakon o pravičnih stanarinah. Kot smo že poročali, so razpravo o tem vprašanju začeli na seji občinskega sveta prejšnji petek, odložili pa so jo, ker so medtem prišli dodatni predlogi nekaterih rajonskih konzult, v ponedeljek so se sestali načelniki skupin in skušali doseči soglasje v dodatnih predlogih.

Če bo šlo vse po sreči, bo drevi sklep sprejet in tako bodo stanovalci kot lastniki hiš poznali vse koeficiente, ki jih predvideva zakon o pravičnih stanarinah. Kot smo že na kratko omenili, so prvotni predlog razširjenega mestnega zgodovinskega središča, kjer velja najvišji koeficient (1,30), spremenili v toliko, da se iz tega središča izločijo nekateri predeli v severnem delu mesta, dodali pa jih bodo v južnem delu. Prav tako so iz vmesnega področja izločili tako zadnji del Ulice Vittorio Veneto in vso Ulico Lunga ter precejšen del naselja Sv. Ane, ki pridejo tako v periferijo. Preučili so tudi vrsto ožjih področij, kjer so stavbe v zelo slabem stanju in ki jih bo treba nujno popraviti. Na teh področjih velja najnižji koeficient 0,90. To bo vzpodbudilo lastnike hiš, da bodo stavbe popravili, kajti le tako bodo lahko zahtevali, upoštevajoč zakonska določila, višje stanarine.

Pred nocojšnjo sejo se bodo sestali načelniki skupin, da skušajo razvozlati vozel podelitve 50 malih stanovanj v novem naselju ob Ulici 3. Armata.

Omejitve prometa jutri v Redipuglii

Zaradi jutrišnjih svečanosti v Redipuglii, kjer so vsakoletne svečanosti, ki spominjajo na zaključek prve svetovne vojne in na padle v tej vojni, bo avtomobilski promet med Zagrajem in Tržičem zelo omejen v dopoldanskih urah. Samo vozila s posebnim dovoljenjem, ki ga izda prefektura, in vojaška vozila, se bodo lahko kretala na državni cesti iz Zagraja v Ronke, na pokrajinski iz Foljana v Šempeter ob Soči in na občinskih med Šempetrom in Ronkami ter Redipuglio.

V Redipuglio pride jutri zjutraj tudi predsednik republike Sandro Pertini, ki se bo poklonil žrtvam prve svetovne vojne.

V kirurškem oddelku goriške bolnišnice je včeraj opoldne umrl 21-letni financar Bernardo Martino iz Maratee (Kalabrija), ki je včeraj zjutraj s tovarišem patruljiral na mejni črti v bližini glavnega goriškega pokopališča. Spotaknil se je in iz avtomatske uške je dvakrat počilo, Martino je bil zadet v pljuča. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico, a uro in pol kasneje je med operacijo umrl.

Kmečko - delavska posojilnica v Sovodnjah naznanja, da je v goriški bolnišnici včeraj umrl v 56. letu starosti

FRANC PETEJAN

dolgoletni član upravnega sveta posojilnice.

Sovodnje, 3. novembra 1978

Občinska uprava v Sovodnjah naznanja žalostno vest, da je včeraj umrl

FRANC PETEJAN

dolgoletni občinski odbornik in svetovalec. Pogreb bo jutri popoldne ob 14. uri iz goriške bolnišnice na sovodenjsko pokopališče.

Sovodnje, 3. novembra 1978

SPODRSLJAJ PARIŠKEGA TEDNIKA «L'EXPRESSA»

Intervju s kvizlingom Darquierom je razburil francosko javnost

V ospredju pozornosti potreba po ureditvi razmer na področju javnega obveščanja

PARIZ — V Franciji se v zadnjih dneh zelo veliko govori in piše o družbeni vlogi in pomenu informiranja ter o posameznih sredstvih javnega obveščanja. Časopise sta na to napotila dva razloga. Prvi je povezan z napovedjo osnutka dokumenta o vlogi sredstev javnega obveščanja v boju za mir, proti rasizmu in za pravilno prenašanje informacij, ki je bil predložen na dvajseti generalni konferenci UNESCO. Drugi povod pa izvira iz intervjuja znanega francoskega tednika «L'Express» s francoskim vojnim zločincem Darquierom.

Drugi dogodek je izzval v Franciji pravcato nevihto negodovanja, ki je prisilila celo predsednika republike Valeryja Giscarda D'Estainga, da je prejšnjo sredo nastopil celo na seji vlade.

Razprava na 20. generalni konferenci UNESCO se je šele začela in treba bo počakati vsaj teden dni, da bi se utegnilo videti, kakšna bo usoda dokumenta o obveščanju. Toda afera «L'Express» je na dlani in je popolnoma jasna ter bi lahko trdili, da verno odraža prakso za katero mnogi Francozi menijo, da postaja vedno bolj zaskrbljujoča.

«L'Express» je v svoji številki 4. oktobra objavil obširen razgovor z Louisom Darquierom, ki je bil član kvizlinške vlade maršala Petaina ter je bil po vojni proglašen za vojnega zločinca. Darquier je ušel roki pravice ter že od leta 1944 živi v Madridu, kjer je, tako kot mnogi drugi fašisti našel varno zavetišče. V odsotnosti iz Francije je bil obsojen na smrt. V vladi maršala Petaina je bil generalni komisar za židovska vprašanja ter je organiziral pošiljanje francoskih Židov v koncentracijska taborišča nacistične Nemčije. Istočasno se je odlikoval tudi s svojimi rasističnimi izjavami. Od leta 1944 se ni nikoli vrnil v Francijo, ker ga je vrhovno sodišče francoske republike obsodilo leta 1947 na smrt, saj je bil eden od največjih vojnih zločincev v drugi svetovni vojni.

V intervjuju, ki ga je «L'Express» objavil v svoji najnovejši številki in sicer v rubriki «Dokumenti», Darquier trdi, da so številke o deportaciji 75 tisoč francoskih Židov v nacistična taborišča in tudi številka 6 milijonov ubitih Židov čisto navadna izmišljotina židovske propagande. Darquier pravi, da je bilo treba za vsako ceno rešiti Francijo Židov, to je tujcev, ki so povzročili vse francoske nesreče». Na vprašanje, če mu je znano, da so v Auschwitzu morili Žide v plinskih celicah, je Darquier odgovoril, da so plinske celice služile samo za dezinfekcijo oblek in za uničevanje bolh. Glede pretresljivih slik o tisočih trupel v nacističnih taboriščih pa je izjavil, da so jih tja nalašč namestili ter da gre za falsifikat. Na koncu svojega intervjuja je Darquier dejal, da je vedno, odkar živi v Madridu, imel najboljše odnose s francoskim veleposlaništvom in da je bil tudi navzoč na uradnih sprejemih.

Francoska javnost se je zelo razburila zaradi tega intervjuja. Prišlo je oblek in do ostrih reakcij. «Le Monde» je objavil uvodnik v katerem obsoja pisanje «L'Expressa» ter trdi, da je intervju laž, ki objektivno žene vodo na mlin tez rasistov in zagovornikov nacizma. Minister za zdravje, gospa Simon Veil, ki so jo kot 14-letno deklico deportirali v Auschwitz, je ogorčena zaradi objavljenega pogovora z Darquierom ter je izjavila, da je nemogoče verjeti, da je ta človek prihajal v francosko veleposlaništvo v Madridu. Francosko ministrstvo za zunanje zadeve je uradno zanikalo domnevno Darquierovo obiskovanje francoskega veleposlaništva v Madridu ter njegove dobre odnose s tamkajšnjimi uslužbenci. Valery Giscard D'Estaing pa je uradno izjavil, da mora «popolna svoboda izražanja v Franciji najti ravnovesje s spoštovanjem resnice in da bi morali organi obveščanja upoštevati te zahteve.»

Direktor «L'Expressa» Revel in načelnik skupine njegovih uvodničarjev Raymond Aron sta poslala «Le Mondu» pismo v katerem se zagovarjata zaradi obtožbe, da so njune trditve nepreprič ljive. Aron je znan kot resen pisatelj in časnikar, toda v tem primeru se zdi, da je postal žrtev afere v katero ga je pahnil Revel, ki je eden od najbolj tipičnih predstavnikov ozkosrčnega malomeščanskega dogmatizma v francoskem tisku. Objava intervjuja z Darquierom je upravičeno razburila francosko javnost, ker take izjave žalijo človeško dostojanstvo in skušajo popačiti resnična zgodovinska dejstva. V «L'Expressu» pa tudi v nekaterih drugih francoskih sredstvih javnega obveščanja se često pojavljajo članki v katerih se pači zgodovinska resnica o drugih narodih. Toda doslej še ni bilo tako ostrih reakcij. Zato je prišla prav sedaj Giscardova izjava o potrebi, da bi bila francoska sredstva javnega obveščanja objektivna.

Ta neokusen in žaljiv dogodek, ki ga je povzročil «L'Express» še bolj zaskrbljuje, če se ga obravnava v kontekstu z raznimi številnimi drugimi dogodki. Francoska televizija je namreč pripravila pred nedavnim enourno oddajo o Evi Braun, o kateri so govorili tudi najbližji in najbolj intimni Hitlerjevi sodelavci. Tednik «Paris Match» je objavil članek o kvizlingu Petainu, «Figaro Magazin» pa veliko fotoreportažo o nacistični filmski snemateljici Leni Riefenstahl. Založniki pa so napovedali tudi nekaj novih knjig o nacističnih osebnostih. Zato ni prav nič nenavadno, da je intervju z Darquierom razburil Francoze, saj so tudi oni sami občutili na svoji lastni koži nacistične strahote.

Bratuževa, Bogatec in Petje v Krleževi «Ledi»

RAZGOVOR S SLOVENSKIM STROKOVNJAKOM V AMERIŠKI IBM DR. STOJANOM ZALARJEM

Mikroelektronika odpira človeštvu nove poti razvoja in preobrazbe družbenih odnosov

Od «Iskre» do ameriških laboratorijev - Nekdanje računalnike, dolge po 50 metrov, so zamenjali strojčki, ki so veliki kot cigaretne škatlice

Pred nedavnim je v Iskri predaval dr. Stojan M. Zalar o mikroelektroniki in računalništvu. Dr. Zalar je sicer po stroki metalurg, medtem ko je doktoriral na newyorški univerzi. Danes je znanstveni svetovalec za fiziko in vodja grupe zanesljivosti razvoja računalniške tehnologije pri največji tovrstni tvrdki na svetu, pri ameriški IBM. Kot nam je v uvodu našega razgovora povedal, je od 1960. do 1963. leta delal v Raytheonovem razvojnem laboratoriju. 1963. in 1964. leta je postal iskraš in je bil vodja grupe za mikroelektroniko v Iskri, potem pa je spet odšel v Ameriko, kjer je delal od 1965 do 1969 v Westinghousovih raziskovalnih laboratorijih, od leta 1969 dalje pa do danes dela v IBM.

Na prvo vprašanje, kaj ga je v domovini in konkretno v Iskri najbolj presenetilo, nam je dr. Zalar odgovoril:

«Izredno sem zadovoljen, da po petnajstih letih vidim tako veliko število privržencev mikroelektronike pod streho Iskre, kar sem še zlasti lahko opazil med svojim predavanjem pri vas, ki se ga je udeležilo res lepo število vaših strokovnjakov.»

Vi ste predavali našim strokovnjakom na temo mikroelektronika in računalništvo. Kaj bi lahko povedali o sedanjem položaju mikroelektronike v ZDA?

«Moram kar dvakrat podčrtati, da je razvoj mikroelektronike v svetu še kar naprej zelo dinamičen, in to z dejstvom, da mikroelektronika ni samo ena izmed vej elektronike, ampak da je to elektronika. Kajti brez mikroelektronike si danes ni mogoče zamisliti kakršnekoli moderne elektronske korporacije v svetu.

Tehnična baza mikroelektronike se že približuje fizikalnim mejam in sicer v velikostnih in horizontalnih dimenzijah enega mikrona in da so reducirani paketi elektronov že do 100.000. Elektronski mikroskopi so danes že preslabi, da bi lahko videli strukturo silicijevih elementov bodisi v MOS, bodisi v bipolarni tehnologiji.

Danes prevladuje mišljenje, da je ostal softwere zadaj, torej da je hardwere pred njim in eden največjih pojavov danes je eksploziven razvoj mikroprocesorjev in paralelnega programiranja namesto sekvenčnega (serijskega) programiranja.

Če bi na kratko povzel zgodovino računalništva, bi govoril o generacijah računalniške tehnologije. Prva generacija je temeljila na elektronkah, druga na distrofnih tranzistorjih, tretja na tranzistorskih vezjih in silicijevi ploščici, medtem ko četrta generacija, to je tista, ki jo doživljamo zdaj, temelji na tem, da ena sama ploščica predstavlja že kar cel računalniški podsistem, medtem ko bo peta generacija računalniške tehnologije v tem, da bo ena sama ploščica nosilka celotnega sistema, to je logike + spomina na ploščici, katere tipična dimenzija je samo 5 × 5 mm.»

Kakšne tehnologije mikroelektronike pa imamo danes in kako se le-te razvijajo?

«Prva skupina je tako imenovani MOS (FET) sistem, v katerem napetost v elementih odpira ali zapira tokovne kanale. Za to tehnologijo je značilno, da je sicer počasna, vendar pa terja zelo nizke moči. Njena cena je nizka, ker je tehnologija razmeroma enostavna. MOS tehnologija je v glavnem primerna za srednjehitre miniračunalnike in mikroračunalnike. To je tudi tehnologija, ki jo bodo v Iskri najprej vpeljali.

Druga skupina je tako imenovana bipolarna tehnologija, kjer elementi bazirajo na tokovnem ojačevanju. Ta tehnologija pa omogoča izredno hitre preklope v redu velikosti 1 nano sekunde (10^{-9}). Moderne bipolarne tehnonologije, kot na primer DCL, gredo že v hitrost preklapljanja 300 - 500 pico sekund. Bipolarno tehnologijo v glavnem uporabljamo za velike računalniške sisteme, ki jih uporablja državni aparat, vojska, ekonomija, raziskovalni centri.

Tretja skupina pa je tehnologija brez silicija, to so v glavnem magnetni mehurčki, ki so sicer počasni (1 milisekunda), vendar pa imajo ogromne gostote — milijon preklopnih elementov na enem kvadratnem milimetru. Po mojem mišljenju ima Iskra toliko izkušenj z magnetnimi mehurčki, da bi ne bilo slabo, če bi vpeljali raziskovalno nalogo v tej smeri zato, ker omogočajo ti mehurčki ogromen spomin na majhnem prostoru, saj bi na primer lahko spravili celo enciklopedijo na en sam kvadratni centimeter površine.

Poleg te imamo še nekaj nesilicijevih tehnologij, kot so Josephsonove diode, ki delujejo v stanju superprevodnosti, pri čemer je moč, potrebna za preklapljanje skoraj enaka ničli in je pod eno sekundo. Tu je potem še optoelektronika — to se računalniki na bazi optike in laserjev in končno imamo tu še tako imenovane steklene elemente, kjer prihaja do preklapljanja na bazi stekla iz telura, selena, germanija in silicija. To bi bili najnovejši uspehi v procesni tehniki, ki veljajo za vse omenjene tehnologije. Vendar pa bi rad povedal še to, da so bili na tem področju doseženi zares veliki uspehi, hkrati z njimi pa so nastali tudi veliki problemi.»

Kako pa ocenjujete današnje trende na tem področju?

«Paradoks pri tem je, da cene na enoto padajo, gostota in hitrost naraščata, tako da z manjšim volumnom dosežemo večje učinkovitosti. Kot primer tega razvoja naj navedem, da imajo na harwardski univerzi razstavljen prvi elektronski računalnik, ki je dolg petdeset metrov, danes pa lahko računalnik z isto učinkovitostjo spraviš v cigaretno škatlico. Eksplozivna rast mikroprocesorjev danes tudi jasno kaže na prehod od centralizacije v popolno decentralizacijo na področju računalništva, kjer prihajajo do izraza tudi tako imenovani mali človek in male tvrdke, kjer je njihov uspeh odvisen izključno od njihove lastne inventivnosti.

Danes obstajajo v Ameriki klubi tako imenovanih kompjuteristov, ki so zelo podobni klubom radioamaterjev, kjer si člani izmenjujejo razne sestavne dele in izkušnje. Pri teh malih računalnikih praktično ni meje za njihovo uporabnost, saj si lahko doma mali človek sam programira po želji in hotenju, kar si želi — od odpiranja garažnih vrat, do prebujanja in podobno.

Dalje obstajajo že tako imenovani hišni računalniški centri, ki se bodo zagotovo še zelo razširili in z njihovo pomočjo boš lahko praktično izvedel vse: od cen na tržišču, do tega, koliko je kilometrov do Leningrada pa do domačega knjigovodstva.

Druga množična uporaba pa so avtomobili, kjer bo večina funkcij avtomobila elektronsko krmiljena. V mikroprocesorjih kot predstavnikih mikroelektronike so odprte možnosti za male in velike. Po mojem imajo male tvrdke še večje možnosti kot velike, kjer imajo velikansko birokracijo, medtem ko v malih tvrdkah pride individualnost mnogo bolj do izraza.

Zelo pomemben trend v mikroelektroniki pa je dejstvo, da analogna (linearna) tehnologija prehaja v digitalno. Tako se je v telekomunikacijah v ZDA analogni del zvišal za 4%, digitalni pa kar za 45%. To vsekakor pomeni, da digitalna tehnologija odriva analogno tehnologijo, kamor sodijo radio, televizija in telefonija.

Vzrok, da čedalje bolj prehajajo na področju telekomunikacij v digitalno tehnologijo je v tem, da je prenos v digitalni tehnologiji mnogo bolj precizen in tudi mnogo manj je odvisen od šumov. Ves ta prodor digitalne elektronike je pozitiven rezultat izkušenj iz vesoljskih programov, v katerih je prenos informacij izključno digitalen. Neobdelano in perspektivno področje znanosti na tem področju je prehod od se-

Dr. Stojan Zalar

kvenčnega (serijskega) v paralelno (istočasno) programiranje, v katerem bomo lahko angažirali na stotine in tisoče mikroprocesorjev hkrati za predelavo podatkov. Rad bi še povedal, da je mikroelektronika tipično področje za teamsko delo, kjer so pomembni vsi strokovnjaki, od elektronikov, metalurgov, kemikov, fizikov, mehanikov in drugih. Da pa bi dosegli harmoničen team, je nujno potrebna vzgoja kadrov, ki pa je po mojem najboljša, če teče v okviru samega podjetja. Kajti dejstvo je, da univerzitetni profesorji, ki pišejo znanstvene knjige, ne vedo, kaj se dogaja v podjetjih, in tako v praksi sami nimamo kaj dosti od njihovih knjig. Zato so potrebni tečaji v podjetju. V IBM imamo takšne številne neobvezne tečaje, pri vas bi rekli temu izobraževanje ob delu, vendar pa ti tečaji vplivajo na plačo. Kdor v IBM obiskuje te tečaje in tudi opravi ustrezne izpite, prejme določeno število točk, ki se mu poznajo tudi pri plači. Zdi se mi, da je to eden izmed uspešnih načinov, kako vzdramiti ljudi v podjetjih in jih spraviti iz letargije.

Morda bi spregovorili še nekaj besed o vplivu računalnikov na socialne premike v družbi. Tako bodo delovni odnosi med ljudmi postali zagotovo precej drugačni. Računalniki ne bodo samo nadomestovali vodenja procesov v industriji, ampak bodo celo nadomeščali človekove možgane. Tako bodo optimirali proizvodnjo, pri projektiranju bodo izbrali optimalni projekt in podobno.

Če hoče biti socialistična družba moderna, potem naj dohodek od minulega dela usmerja v panoge, ki pomenijo kvalitativen skok naprej v družbi, kot sta to prav računalništvo in mikroelektronika kot njegova tehnična baza. Vse se nenehno spreminja. Že Lenin je dejal, da je sicer treba ob zmagi revolucije graditi parne stroje, vendar pa je hkrati pozival k elektrifikaciji in imel je popolnoma prav, ker je bilo v tistem obdobju nujno potrebno nadomestiti parno moč z električnimi stroji. In mikroelektronika predstavlja nov, kvaliteten korak naprej. Zagotavlja nam obstoj in prihodnost družbe.»

Zadnje vprašanje pa je veljalo prihodnosti in napovedim za bodočnost na tem področju.

«Zdi se mi, da glede računalnikov ni presenetljivo to, da mislijo slabše od človeka, temveč dejstvo, da sploh mislijo. Računalnik moramo smatrati za prijatelja, služabnika in partnerja pri znanju. Stari računalniki so imeli samo večji spomin in nekaj dobrih matematičnih trikov. Danes se računalniki učijo na izkušnjah in če napravijo napake, te napake ne bodo več ponovili. Končno danes pišejo računalniki tudi pesmi in glasbo ter prevajajo različna besedila v druge jezike.

Meja med računalniki in njihovimi programerji je danes veliko bolj zabrisana. Tako je znanstvenik Jastrov s Princetonske univerze dejal, da bodo v petnajstih letih smatrali računalnik kot za novo obliko življenja. Vendar imamo tudi komentarje, češ da računalniki nimajo ambicij in čustev. Vendar pa je precej teh stvari, ki jih je mogoče v tej smeri programirati. To nam najbolje dokazuje šah — programiraš namreč računalnik z ambicijo, da v šahu premaga nasprotnika. Če so imeli prvi šahovski programi tako imenovani šahovski rating 1400, to je rating dokaj povprečnega šahista, imajo danes že rating 2200 in jih postavlja na raven šahovskih mojstrov, kar pomeni, da danes ni mogoče več tako lahko v šahu premagati računalnika.

Čeprav imamo danes računalnike še vedno pod kontrolo, vendar njihove kapacitete in sposobnosti naraščajo eksponencionalno s fantastično hitrostjo. Medtem ko se človeška inteligenca komaj spreminja, če se sploh kaj, saj je znano, da je volumen človeških možganov enak vsaj sto tisoč let, potem je tu razvoj računalnikov zares fantastičen.

Sicer pa bosta ultrainteligentna kombinacija računalnika z njegovo logiko plus človek s svojo intuicijo pripeljala do simbioze dveh živih sistemov, ki bosta vitalno odvisna drug od drugega v svojem obstoju.

Takšna je napoved bodočega sožitja med človekom in računalnikom, ki ga sicer mi ne bomo doživeli, vendar pa morda že generacija naših sinov in vnukov,» je zaključil naš razgovor dr. Stojan Zalar.

DUŠAN ŽELJEZNOV

«Martinke» v Zgoniku

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ukvarjanje s trgovino zahteva dokajšnjo spretnost, ki je vi nimate. Lotite se česa drugega.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V vašem delovnem programu so določene pomanjkljivosti, odpravite jih čimprej. S trdoglavostjo bo težko prišlo do pobotanja z ljubljeno osebo.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Nekoliko pozno, vendar ne prepozno bo spoznanje, da ste preveč zaupali nekomu, ki ni bil nikoli resničen prijatelj.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Ukrepajte preudarno, ne zanašajte se na obljube. Nepričakovano se boste udeležili prijetnega izleta.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Bodite previdni, ne posojajte denarja osebi, ki je sicer poštena, toda lahkomiselna. Brzdajte svoj jezik, ki vam je že povzročil nekaj gorja.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Obisk nekoga, ki ste ga nekoč močno užalili. Prejeli boste priznanje.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Priložnost, ki se vam ponuja je enkratna, izkoristite jo čimprej. Ona se spogleduje z drugimi samo za to, da bi vas tesneje priklenila nase.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Preveč ste neodločni pri ustvarjanju svojega načrta. Prejeli boste vabilo na večerjo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Povsem zasluženo boste v teku nekega pogovora prišli na misel, ki bo odločilno vplivala na možnost vašega napredovanja.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne prepustite srečnemu naključju tega, kar lahko sami s svojim razumom najodličneje rešite.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Počakajte, da se vam nakazana priložnost bolj približa, nakar jo zgrabite in je ne izpustite več.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Tveganje, ki se mu prepuščate, utegne postati za vas usodno. Bolje bo, če to igro opustite.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

12.30 Argumenti: *Projekt Tibere*
13.00 Danes risani filmi: *Predniki*
13.25 *Vremenska slika*
13.30 DNEVNIK in *Danes v parlamentu*
14.10 Jezik za vsakogar: *Francoščina*
17.00 Zemlja, človek, bog *Sinaj, štiri tisoč let*
17.30 Con un colpo di bacchetta, 1. nadaljevanje
18.00 Sodobne znanstvene raziskave
18.30 *Dnevnik 1* — KRONIKE: *Sever kliče Jug — Jug kliče Sever*
19.05 Programi pristopanja
19.20 *Omer Pascha:* PROCES — TV film
19.45 *Almanah in Vremenska slika*
20.00 DNEVNIK
20.40 *Ping pong* Aktualni dogodki in problemi
21.35 *Il Candeliere,* Alfreda De Musseta Ob koncu DNEVNIK, *Danes v parlamentu* in *Vremenska slika*

Drugi kanal

12.30 Vidim, slišim, govorim: *knjige*
13.00 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.30 Stari poklici, nova šola
14.30 Fano: KOŠARKA Trst: KONJSKE DIRKE Program za mladino:
17.00 Fred Bassetto, risanka
17.05 *Mariolino in čudežni grad,* risanka
17.10 *Simpatični ničvredneži* Komike tridesetih let
17.30 Spazio dispari
18.00 Namenjeno staršem: *Družina kot sistem*
18.30 *Iz parlamenta Dnevnik 2* — ŠPORT
18.50 Življenjske zgodbe
19.10 Tom in Jerry, risanke
19.20 *Potovanje okrog sveta v 80 dneh* — risani filmi *Vremenske napovedi*
19.45 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
20.40 ZAHOD po romanu F. Camona, 2. in zadnje nadaljevanje
21.50 *Od ene vojne do druge Politika in ekonomija modernega kapitalizma*
22.50 Felice Andreasi: SAM MOŠKI Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

9.00, 10.00, in 15.00 TV V ŠOLI: Ruščina, Angleščina, Zgodovina, Slovenščina, Obiščimo letališče
17.05 POROČILA
17.10 *Velika predstava na dnu morja*
17.25 Novosti Maje Skowron serijska oddaja
18.00 OBZORNIK
18.10 Domači ansambli: Vili Petrič, Štirje kovači
18.40 *Izbira študija in poklica:* BIOLOGIJA
19.10 Risanka
19.30 DNEVNIK
20.00 KAR BO, PA BO, zabavnoglasbena oddaja
21.05 Razgledi: ATOMSKI VOJAKI
21.35 DNEVNIK
21.55 BARETTA — serijski film
22.45 Nastop ansambla Jethro Tull

Koper

20.00 Otroški kotiček
20.15 DNEVNIK
20.35 ZA VSAKO CENO, jugoslovanski film Igrajo: M. Budiščak, J. Kaloper, F. Amitka, S. Proček
22.05 Ekonomska sporočila iz Italije
22.20 *Festival planinskih filmov:* LESENI MOST

Zagreb

18.45 Glasbeni amaterji
19.30 DNEVNIK
21.05 *Kako so osvajali Divji zahod* serijski film
22.10 *Dosje našega časa:* LETO 1962
22.55 DNEVNIK

ŠVICA

18.10 Za mladino: KOALA — dok.
19.00 DNEVNIK
19.15 Mi na njihovem mestu: *«Teta Nedelja»*
20.30 DNEVNIK
21.45 *Aeart and Soul*
22.35 Napoved programa za prihodnje dni.

TRST A

8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, Poročila; 8.15 Dobro jutro; 9.00 Maša; 9.45 Ritmična glasba; 10.00 Koncert sredi jutra; 11.05 Mladinski oder: «Zid hrabrosti»; 11.40 Plošča dneva; 12.15 V starih časih; 12.45 Glas in glasba narodov; 13.00 Mednarodno zborovsko tekmovanje «Seghizzi»; 13.20 Orkestri lahke glasbe; 14.10 Roman v nadaljevanjih: «Jamnica», 5. del; 14.30 Revival; 15.00 Jugotonov express; 15.30 Zgodovina rock in pop glasbe; 16.30 Otroški vrtiljak; 17.00 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki v deželi; 18.15 Za ljubitelje operne glasbe.

KOPER

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.05 - 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Bach in njegovi sodobniki; 9.15 Ansambel Harry Stoneham; 9.32 Plošče; 10.00 Z nami je. . .; 10.15 La Vera Romagna; 10.35 Popevka dneva; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Poslušajmo jih skupaj; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Kultura in družba; 14.10 Glasbeni odmor; 14.15 Plošče; 14.33 Poje Zdravko Čolić; 15.00 Lestvica LP; 15.40 Mini juke box; 16.00 Izletnik; 16.05 Plošče DEM; 16.40 Glasbeni notes; 17.00 Ob petih popoldne; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Melodije na tekočem traku; 18.35 Naša pesem — Maribor '78; 20.00 Glasovi in zvoki; 20.32 Glasbena oddaja ž G. Pagano; 21.17 Orkester Robert Stolz; 21.32 Simfonični koncert; 22.45 Orkester Dizzy Gillespie.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 in 7.30 Glasbeno prebujenje; 8.40 Včeraj v parlamentu; 8.50 Glasbeni trenutek; 9.00 Radio anch'io; 11.30 Ena dežela na enkrat: Sicilija; 12.05 in 13.30 Vi in jaz '78; 14.05 Radio 1 — Jazz '78; 14.30 Vabilo k poslušanju folk glasbe; 15.05 Rally; 15.30 Popoldanska radijska srečanja; 16.30 Protagonisti resne glasbe; 17.05 Bataljoni, povest; 17.30 Affaires, affari, affaristi; 18.05 Glasbeno srečanje z Mino; 18.35 Ali veš?; 19.30 Nabožna oddaja; 19.35 Glasbena oddaja s Claudiom Villo; 20.25 Sodnikove razsodbe.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 18.00, 19.00, Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.30 Iz glasbene tradicije; 10.45 Turistični napotki; 11.05 Znano in priljubljeno; 12.10 Z orkestri in solisti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam. . .; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Glasbena pravljica; 14.18 Naši umetniki mladim poslušalcem; 14.30 Glasba po željah; 15.30 Napotki za turiste; 15.35 Glasbeni intermezzo; 15.45 Naš gost; 16.00 «Vrtiljak»; 18.05 Moment musical; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansamblom Zadovoljni Kranjci; 20.00 Stop pops 20; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih.

ZARADI IZKORIŠČANJA REKLAME NA ŠKODO OTROK

PEDIATRI NAPOVEDALI VOJNO AMERIŠKEMU TV «BUSINESSU»

Bolezen «the gimmes» ogroža čustveno zdravje najmlajših
Zaskrbljenost televizijskih voditeljev

CHICAGO — Ugledna ameriška zdravniška organizacija je napovedala vojno televizijskim postajam ter svetu velikega «businessa». Namen njene pobude pa je, da obvaruje milijone ameriških otrok pred neko boleznijo, ki jo imenujejo «the gimmes», oziroma po naše «daj mi». Gre za fonetično izkrivitev in substantiviranje angleškega velelnika «give me», kar pomeni po naše «daj mi».

Te bolezni ne moremo najti na zdravniškem leksikonu, pač pa gre za definicijo v žargonu, ki jo je uporabila «American Academy of pediatrics» in ki označuje poželenje vseh otrok, ki bi radi imeli vse, kar so opazili v televizijski reklami.

Da bi se uspešno borila proti temu pojavu, je ameriška Akademija pediatrov priporočila prejšnji teden, naj vlada prepove reklamne televizijske oglase v oddajah za otroke. Akademija trdi, da «gimmes» kvarijo čustveno zdravje otrok v vsej državi, saj vidijo vsako leto poprečno okoli 20 tisoč televizijskih «commercials».

Predsednik akademije Saul Robinson je izjavil, da je prišel čas, da se napravi konec trgovskemu izkoriščanju otrok s televizijsko reklamo. Televizijska reklama, je izjavil, je sama po sebi zelo malo lojalna, ker mladi gledalci ne morejo ocenjevati pomena oziroma namena trgovskih oglasov.

Prav nič čudnega ni, če je nastop akademije, ki predstavlja več kot 15 tisoč zdravnikov, ki so specializirani v otroških boleznih, povzročil veliko razburjenje voditeljev TV in njihovih velikih odjemalcev reklame. Ti izplačajo namreč več kot 500 milijonov dolarjev (okoli 400 milijard lir) vsako leto za trgovske oglase za otroke, ki jih oddajajo televizijske mreže po vsej državi.

Televizijske družbe pravijo, da se bodo njihovi dohodki zaradi ukinitve omenjene reklame znižali v taki meri, da bodo morale znižati vsote, ki so namenjene za programe, ki gredo v korist otrokom. Neki televizijski voditelj v Chicagu je pripomnil: «Nihče še ni do sedaj dokazal, da je televizijska reklama nevarna za človeka. Mi posvečamo vedno veliko pozornost oddajam za otroke in v teh programih smo že občutno znižali čas, ki je namenjen reklami.»

Zgoraj omenjena akademija, bi sicer bolj želela, da bi televizijske družbe izvajale reklamo na odgovoren in zmeren način in da ne bi izkoriščale otrok na trgovski ravni. Toda v akademiji pravijo, da se kaj takega ne dogaja in da zato prepoved vsakršne reklamne oddaje za otroke predstavlja edino rešitev tega vprašanja.

Dr. Robinson je še izjavil: «Otroci se ne morejo braniti proti stalnim napadom reklame, ki uporablja za dosego svojih ciljev najbolj sodobna tehnična sredstva kinematografije. Ker pa je 95 odstotkov ameriških hiš opremljenih s televizijskim aparatom, je zelo malo otrok, ki bi se lahko izognili dotikom s televizijo. Neka raziskava je pokazala, da je 9 otrok od desetih, starih 3 leta, poznalo Freda Flintstona, ki nastopa v risankah, ki reklamirajo neko znamko ovsenih kosmičev. Vsako soboto zjutraj večji del televizijskih postaj pripravi večurne programe za otroke. Vsako uro pa so reklamne oddaje, ki trajajo skoraj deset minut. Računajo, da je ob sobotah zjutraj pred televizijskimi aparati vsaj okoli 25 milijonov ljudi, a od teh jih je skoraj polovica otrok, ki so mlajši od 12 let.

VESLANJE — NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Biondi in Stanulov pred težko nalogo

Vzhodne Nemke so potrdile svojo premoč

Na Karapirskem jezeru se je včeraj z repesažami zaključil prvi del letošnjega svetovnega veslaškega prvenstva.

Vzhodne Nemke, ki so v prvem delu tekmovanja razočarale, so včeraj popravile slab vtis in uvrstile v vsak finale svoje posadko.

Jugoslovanskim veslačem ni uspel podvig iz prvega dne, ko so uvrstili v višji del tekmovanja dvojec «brez» in v skifu Stanulova. V repesažah je izpadel tako četverec «z», ki se je uvrstil na peto mesto, kot tudi dvojni dvojec, ki se je v repesažah uvrstil na tretje mesto. V moški konkurenci je v skifu Sovjet Dovgan zasedel prvo mesto in se z Avstralcem Halejem in Angležem Crooksom uvrstil v polfinale te kategorije. V jutrišnjih polfinalnih spopadih se bodo v veliki finale uvrstili tekmovalci, ki bodo zasedli prva tri mesta v kvalifikacijski skupini. Italijan Biondi in Jugoslovan Stanulov bosta tekmovala v isti skupini, naloga obeh pa bo zelo zahtevna. saj bosta morala premagati svetovnega podprvaka Dovgana, Novozelandca Alexandra in Argentinca Ibarra, ki se je uvrstil na drugo mesto na mednarodni regati v Švici.

Tudi tokrat sta obe Nemčiji povsem zadovoljili in potrdili, da sta pravi velesili v tem športu, saj so vse njene ekipe napredovale v polfinale ali celo v finale.

Največje presenečenje včerajšnjega dneva tekmovanj je izključitev osmerca Velike Britanije. Tudi posadke Sovjetske zveze so se opomogle in so se vse uvrstile v polfinale.

V ženski konkurenci smo že omenili «en plein» NDR. Bolgarija pa je v polfinalnih spopadih zastopana s petimi posadkami.

med Argentino in Nizozemsko. Srečanje naj bi bilo revanša po velikem finalu na SP v Argentini.

ODBOJKA

JUTRI V DOLINI

Turnir za najmlajše

V okviru programa, ki ga je začrtala komisija za odbojko pri ZS ŠDI, priredi jutri, 4. t.m., ŠD Breg v Dolini turnir za mlade odbojkarice. Na turnirju bo sodelovalo sedem ekip, ki bodo razdeljene v dve skupini, in sicer:

SKUPINA A:
Breg A, Sloga B, Kontovel in Sokol.
SKUPINA B:
Breg B, Sloga A in Bor.

Točen spored tekem bomo objavili jutri.

NAMIZNI TENIS

MP ITALIJE

Tudi Miličeva v Bocnu

Danes se bo v Bocnu pričelo trideevno mednarodno namiznoteniško tekmovanje za prvenstvo Italije, ki se ga bodo udeležili vsi najboljši evropski mojstri bele žogice.

Barve Italije bo v ženski ekipni konkurenci branila tudi igralka Krasa Sonja Milič, ki bo nastopila tudi v tekmovanju posameznic in dvojic.

B. S.

NOGOMET

Nizozemska - Argentina 22. 5.

ZÜRICH — Nizozemska nogometna zveza je sprejela datum 22. maja 1979 za odigranje prijateljske tekme

NOGOMET — V EVROPSKIH POKALIH

Kolo velikih presenečenj

Rangers zmagal na Nizozemskem - Anderlecht in Real Madrid izločena - Jugoslavija ostala le z enim zastopnikom (C. zvezdo)

Predvidevanja za povratne tekme drugega kola evropskih pokalov so napovedovala malo zanimivih borb, saj je bilo dosti dvobojev, vsaj na papirju, odločenih že v prvem srečanju. No, vsa predvidevanja pa so dokaj nepričakovano padla. Prišlo je do nekaj skoraj neverjetnih preobratov, tako da bo to kolo gotovo prešlo v zgodovino kot eno izmed najbolj napetih in zanimivih.

Predvsem dva izida predstavljata že višek presenečenja. Barcelona je na domačih tleh nadoknadila 0:3 iz prve tekme proti močnemu Anderlechtu. Rangersi iz Glaskowa pa so celo zmagali v Eindhovnu s PSV, ki je bil po splošnem mnenju nesporni favorit za osvojitev pokala.

POKAL PRVAKOV

Kot že rečeno, so tu velik podvig napravili Škoti. PSV je lani osvojil pokal UEFA in se je proslavil kot najboljša enajsterica v Evropi. Zato so Nizozemci startali z velikimi in tudi upravičenimi upanji. V Glasgowu so to dokazali, saj so igrali neodločeno (0:0), nato pa so kar doma izgubili s 3:2. Rangersi postajajo torej vse nevarnejši. Premagali so prej že enega izmed favoritov, turinski Juventus, sedaj pa so premostili še brezupno oviro v Eindhovnu.

Še dva presenetljiva izida. Grasshoppers je premagal madridski Real in izločil še enega izmed favoritov. Izpadel pa je tudi Dinamo iz Kijeva, in sicer na račun švedskega prvaka Malmöja.

V četrtfinale so napredovali

Nottingham Forest (Anglija), Rangers Glasgow (Škotska), Malmö (Švedska), Köln (ZRN), Grasshoppers Zürich (Švica), Dinamo Dresden (NDR), Wisla Krakov (Poljska), Austria Dunaj (Avstrija).

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Veliko presenečenje je tu izločitev lanskega zmagovalca Anderlechta, ki ni znal v Barceloni obdržati prednosti treh golov. Rečani so izpadli, saj je bil Beveren gotovo boljša enajsterica.

V četrtfinale so napredovali

Banik Ostrava (ČSSR), Ipswich (Anglija), Barcelona (Španija), Fortuna Düsseldorf (ZRN), Beveren (Belgija), Magdeburg (NDR), Servette Ženeva (Švica), INTER (Italija).

POKAL UEFA

V tem pokalu ni prišlo do velikih presenečenj.

Splitski Hajduk ni uspel premostiti ovire londonskega Arsenala. Splačani pa so le imeli malo smole. Crvena zvezda je s težavo izločila Sporting iz Gijona, Milan pa je z lahkoto odpravil Levski iz Sofije.

V osmino finala so napredovali

MILAN (Italija), Honved Budimpešta (Madžarska), Borussia Mönchengladbach (ZRN), Stuttgart (ZRN), Dukla Praga (ČSSR), C. ZVEZDA (Jugoslavija), Hertha Berlin (ZRN), Valencia (Španija), Arsenal London (Anglija), Ajax Amsterdam (Nizozemska), West Bromwich (Anglija), Strasbourg (Francija), Duisburg (ZRN), Manchenster City (Anglija), Esbjern (Danska).

Včeraj so odigrali še zaostalo tekmo šestnajstine finala v pokalu UEFA. Slask iz Wroclawa je premagal islandsko ekipo IEV Vestmannaeujar z 2:1. Ker so Poljaki slavili tudi v prvem srečanju (8:0), so se tako uvrstili v osmino finala.

Sivori trener

BUENOS AIRES — Bivši nogometaš Juventusa in Napolija Omar Sivori je prevzel trenersko vodstvo argentinske ekipe Velez Sarsfield.

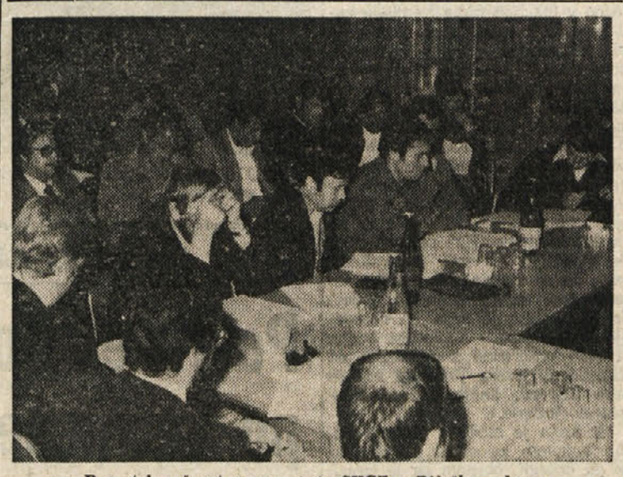

Posnetek s športnega posveta SKGZ v Dijaškem domu

NOGOMET — V MLADINSKIH PRVENSTVIH

DOKAJ SKROMNA BERA NAŠIH EKIP

V slovenskem derbiju najmlajših zmaga Prosečanov Skupna razlika v golih je tokrat bila 15:25

Minulo kolo je bilo za naše enajsterice v raznih mladinskih prvenstvih dokaj skromno, saj so samo tri ekipe osvojile celotni izkupiček. Štiri moštva so izgubila, samo Primorje pa je v prvenstvu kadetov remiziralo.

Derbi med Primorjem in Primorcem se je v prvenstvu najmlajših končal z zmago Prosečanov. Kot prejšnje kolo so tudi v nedeljo slovenske ekipe prejele več golov, kot so jih dale. Skupno so prejele 25 zadetkov, realizirale pa samo 15. V prvenstvu kadetov v E skupini ostaja Primorec še vedno na dnu lestvice brez točk. V F skupini pa smo zabeležili prvo zmago Brega v letošnjem prvenstvu.

Tudi v prvenstvu cicibanov je Breg prišel do prvega para točk.

Vesna je v A skupini prvenstva najmlajših še vedno na vrhu lestvice, Kras pa v C skupini ostaja še vedno na dnu lestvice brez točke, kot tudi Primorje v prvenstvu začetnikov. Prvenstvo naraščajnikov je bilo v nedeljo prekinjeno, ker je tržaška reprezentanca igrala proti reprezentanci iz Pordenona in v prvi tekmi tudi izgubila z 2:1. Med zbranimi reprezentanti je bil tudi nogometaš Primorja Sullini.

Podpredsednika Primorja Daria Sardoča smo vprašali, kakšen pomen daje društvo mladinskemu odseku in če je zadovoljen z rezultati, ki jih mladinske ekipe dosegajo v raznih prvenstvih.

Odgovor: «V letošnji sezoni si je naše društvo postavilo kot poglavitno točko potenciranje mladinskega odseka. Tudi letos, kot prejšnja leta, nastopa naše društvo v štirih mladinskih prvenstvih, in sicer v kategorijah: kadeti, najmlajši, začetniki in cicibani. Letos imajo vse te ekipe svojega trenerja in tudi, če rezultati niso najboljši, nič zato, saj glavno je, da se naši mladinci športno udejstvujejo. Važno je tudi, da imamo v naših vrstah nekaj več obetajočih mladincev, ki bodo gotovo prišli kmalu v poštev za prvo ekipo. V bodoče bomo morali še izboljšati trenerski kader in tako nuditi našim mladim igralcem boljšo tehnično znanje, saj bomo samo na tak način lahko v bodoče igrali z domačimi igralci in nam ne bo treba kupovati tujih nogometašev.»

KADETI

SKUPINA E

IZIDI 7. KOLA

Primorje - Cave	1:1
Campi Elisi - Op. Supercaffè	1:1
Stock - Primorec	4:0
Portuale - Chiarbola	2:2
S. Marco prost	

LESTVICA

Stock 11, Op. Supercaffè 10, S. Marco, Chiarbola 7, Primorje, Cave 6, Portuale 5, Campi Elisi 4, Primorec 0.

PRIHODNJE KOLO

Chiarbola - S. Marco, Primorec - Portuale, Op. Supercaffè - Stock, Cave - Campi Elisi, Primorje prosto.

SKUPINA F

IZIDI 7. KOLA

Libertas - Edile Adriatica	2:0
Edera - Breg	0:3
Rosandra - Domio	1:2
Fortitudo - Zaule	2:1
S. Giovanni prost	

LESTVICA

Libertas, S. Giovanni 10, Zaule 9, Edile Adriatica 7, Rosandra, Fortitudo 5, Edera, Domio 4, Breg 2.

PRIHODNJE KOLO

Zaule - S. Giovanni, Domio - Fortitudo, Breg - Rosandra, Edile Adriatica - Edera, Libertas prost.

ZAČETNIKI

SKUPINA A

IZIDI 5. KOLA

Chiarbola A - Soncini B	1:3
CGS - Esperia S. Giovanni	0:0
Forittudo - Campanelle	0:2
S. Andrea - Primorje	3:0
Ponziana - Giarizzole	4:1

LESTVICA

Soncini B, Campanelle 7, Chiarbola, Fortitudo 6, Op. Supercaffè, CGS 5, Ponziana, S. Andrea 4, Giarizzole 3, Esperia S. Giovanni 2, Primorje 0.

SKUPINA B

IZIDI 5. KOLA

Chiarbola B - Soncini A	1:5
Zaule - Esperia S. Giovanni	0:2
Inter S. Sergio - S. Giovanni	0:0
Esperia S. Luigi - Domio	0:1
Portuale - Breg	2:0

LESTVICA

Soncini A, Inter S. Sergio, Domio 7, Portuale 6, Esperia S. Giovanni 5, Don Bosco 4, S. Giovanni 4, Breg, Chiarbola 2, Esperia S. Luigi 1 in Zaule 0.

NAJMLAJŠI

SKUPINA A

IZIDI 8. KOLA

Inter S. Sergio - Costalunga	0:0
Blue Star - Esp. S. Giovanni	1:1
Olimpia - Don Bosco	0:2
Campanelle - Chiarbola	1:1
S. Nazario - Vesna	0:3

LESTVICA

Vesna 13, Costalunga 11, Campanelle 10, Don Bosco 8, Chiarbola, Esperia S. Giovanni, Olimpia, Inter S. Sergio 7, Blue Star 4, S. Nazario 0.

SKUPINA C

IZIDI 8. KOLA

Fortitudo - Breg	2:2
Triestina - Libertas	2:2
Zaule - Kras	8:0
Ponziana - Giarizzole	0:3
Primorec - Primorje	2:4

LESTVICA

Libertas 15, Triestina 13, Giarizzole 11, Breg 10, Ponziana 8, Fortitudo, Zaule 6, Primorje 5, Primorec 4, Kras 0.

CICIBANI

IZIDI 5. KOLA

Inter S. Sergio - Giarizzole	1:4
Chiarbola - Fortitudo	1:1
Ponziana - Muggesana	0:3
Breg - Zaule	2:1
CGS - Soncini	0:2
Domio - S. Andrea	0:3
Fulgor - Campanelle	2:1
Primorje prosto	

LESTVICA

Soncini 10, S. Andrea 8, Chiarbola 7, Giarizzole, Campanelle 6, Muggesana, Primorje, CGS, Fortitudo 5, Domio, Fulgor, Inter S. Sergio 3, Ponziana, Breg 2, Zaule 0.

ST. MIRREN (Škotska) — V tekmi evropskega mladinskega nogometnega prvenstva je Škotska premagala Finsko z 2:0.

KOŠARKA

DANES V BAZOVICI

Dve tekmi Zarje s selekcijama iz Ljubljane

Danes bo na nogometnem igrišču v Bazovici dokaj živo. Na sporedu bosta namreč dve zanimivi tekmi.

Ob 13.30 se bosta spoprijeli kadetski vrsti Zarje in selekcije Ljubljane.

Ob 15. uri pa se bosta pomerili članski vrsti obeh društev. Za obe naši ekipi bosta tekmi seveda izredno koristni za preverjanje forme, obenem pa bosta društvi lahko še v večji meri utrdili medsebojne prijateljske in športne stike.

KOLESARSTVO

GRENOBLE — Na šestdnevni kolesarski dirki v Grenoblu sta se Italijan Felice Gimondi in Nizozemec Rene Pijnen uvrstila na tretje mesto.

Zmagala sta Belgijec Sercu in zahodni Nemec Thurau.

KOŠARKA — DANES IN JUTRI V LJUBLJANI

ZANIMIV TURNIR

Važna preizkušnja za Olimpijo pred prvenstvom

Danes in jutri bo v Ljubljani tradicionalni košarkarski turnir, ki ga prireja Iskra Olimpija in na katerem bodo nastopali poleg domačinov še Dinamo, Tbilisi, UBSC z Dunaja in Zadar.

To bo krstni nastop Olimpije pred domačo publiko, ki z radovednostjo pričakuje svoje košarkarje, ki letos nastopajo z dokaj spremenjeno postavo. Odšli so namreč Čosić, Gvardjančič in Jesenšek, vrnil pa se je Križnar in prvič nastopa med prvoligaši mlad up slovenske košarke Celjan Pipan. Zaradi zasedenosti hale Tivoli se bo prvi dan turnirja odvijal na Kodeljevem. Finalna srečanja pa bodo na sporedu v hali Tivoli.

SPORED

Danes:
18.00: Dinamo Tbilisi - Zadar
19.30: Iskra Olimpija - UBSC Dunaj
Jutri:
18.00: finale za 3. in 4. mesto
19.30: finale za 1. in 2. mesto

V NEDELJO V LJUBLJANI

Seminar za trenerje

V nedeljo dopoldne bo košarkarska zveza Slovenije priredila seminar za trenerje, ki bo v hali Tivoli z začetkom ob 8.30.

Prikazane bodo tri važne teme in priporočljiva bi bila udeležba tudi naših zamejskih trenerjev.

Dnevni red:
8.30: informacije o trenerskih obveznostih
19.15: vsebina in metodika treniranja pionirjev (predava Brane Dežman)
10.45: vsebina in metodika treniranja kadetov in mladincev (predava Janez Drvarič)
12.00: demonstracija na igrišču

Vato

BUENOS AIRES — V prijateljski košarkarski tekmi je reprezentanca Kitajske premagala argentinsko moštvo Santos Lugares s 101:82.

Posnetek s prijateljske košarkarske tekme Bor — Jadran

KOŠARKA — PRED STARTOM I. ITALIJANSKE LIGE

Izenačeno prvenstvo kot nikoli doslej

V A-1 ligi Emerson le favorit - Od zastopnikov iz naše dežele Videmčani na boljšem - Laurel nova zvezda tržaškega Hurlinghama

Jutri se bo zaradi neposrednega televizijskega prenosa z anticipirano tekmo Emerson - Billy pričelo tudi italijansko prvoligaško košarkarsko prvenstvo. V obeh «podružnicah» prve lige bo nastopilo kar 28 ekip, kar je za razmere italijanske košarke očitno preveč.

Začetek vsakega prvenstva je sam po sebi zanimiv, kajti odkriva novosti, zanimivosti in nove pobude. No, teh je letos zelo veliko.

Začnimo pri formuli prvenstva, ki je končno le postala racionalna. Treba se bo boriti za vsak par točk, saj se bo vse odločalo v 26 tekmah prvega dela. Najboljših osem ekip se bo nato potegovalo za naslov. Prvouvrščena na lestvici bo igrala z osmo, drugouvrščena s sedmo in tako dalje. Eliminacija bo neposredna, kvalificiralo pa se bo moštvo, ki bo prej doseglo dve zmagi. Nato bosta še polfinalni srečanji in finale za državni naslov.

Pred začetkom vsakega prvenstva se predvideva enakovreden, napet boj. Včasih se ta predvidevanja ne neverijo, tokrat pa se nam zdijo povsem točna. Že vrsto let se ni italijanska prva liga začela v znamenju takega ravnovesja. Splošna finančna kriza je dala možnost redkim klubom, ki razpolagajo z denarnimi sredstvi, da še predčasno dosežejo moč kakovostnejših ekip. Nasprotno pa padajo vse ostale ekipe vsaj po sposobnosti svojih igralcev vse niže.

Tu pa se postavlja takoj v ospredje edina rešitev. Najem dveh dobrih tujih igralcev, katerih je letos seveda kar 56. Vsi so Američani razen Košića in Šolmana.

Poglejmo prej favorite za naslov. Običajnemu trikotniku Varese - Bologna - Cantù se bo morda letos pridružila še četrta ekipa, in sicer Perugina iz Rima. Izbrati med temi štirimi moštvi boljšo peterko je skoraj nemogoče. Emerson iz Vareseja ima po mnenju vseh le malo več možnosti, predvsem zato ker igrajo v Vareseju že vrsto let vedno isti igralci. Njihova odgranost je torej v napadu in predvsem v obrambi na višku.

Gabetti iz Cantùja ima letos izreden potencial v napadu, doslej pa so bili Taurisanovi varovanci površni v obrambi. Poleg tega se je še poškodoval Američan Batton, ki bo moral prenehati z igranjem vsaj mesec dni.

Synudine in Perugina bosta gotovo posegla v borbo za naslov. Majhno uganko predstavljajo le Bolonjčani, katerih nastope bo pogojevalo predvsem Košićevo zdravstveno stanje. Perugina pa mora v prvenstvu upravičiti splošen optimizem izvedencev, ki spremlja njen nastop.

Govoriti o outsiderjih ali o drugih možnih presenečenjih je še prezgodaj. Vseeno pa bo zelo nevaren Mecap iz Vigevana, kjer igra Šolman. Milanski ekipi Billy in Xerox še ne izgledata zreli za morebitno presenečenje.

V A-2 ligi je vedno zelo težko izslediti boljšo peterko. V preteklem prvenstvu je Althea iz A-2 lige prišla celo do tretjega mesta, takih podvigov pa letos ni pričakovati.

Tu bodo igrale kar štiri ekipe iz naše dežele. Hurlingham iz Trsta, Pagnossin iz Gorice, Mobiam iz Vidma in novinec Postalmobili iz Pordenona.

Nobeno izmed teh štirih moštev se nam ne zdi posebno kvotirano, v bistvu pa bi morali biti Videmčani le boljši od ostalih štirih.

Tržačani in Goričani so celo med kandidati za izpad. Glede potencialа domačih, italijanskih igralcev so Goričani nedvomno na boljšem, največ pa seveda odločajo Američani. Tu pa vsaj po prvih vtisih in tekmah kaže, da je imel Hurlingham malo več sreče in da je dobil dva kvalitetna igralca. Predvsem Laurel bi moral predstavljati gotovo atrakcijo, saj bo eden boljših Američanov, ki so letos prišli v Italijo. Z obrambo «mož - moža» ga je praktično nemogoče ustaviti, zato pa bodo morali Lombardijevi varovanci izpiliti predvsem napad proti coni, kar je v Italiji še vedno najbolj anakronistična igra. Dovolj je pomisliti na napad proti coni Primovih «azzurrov» v Manili . . .

Pri Pagnossinu so obdržali Lainga, ki ni več na višku svoje forme, prišel pa je Pondexter, ki zagotavlja dokajšnji izkupiček točk. Na vsak način pa so Goričani v zelo slabih vodah tudi zato, ker sta se Bruni in Soro pred časom poškodovala. Do njunega povratka bo zelo težko igrati.

Na koncu pa še dve besedi o Američanih. V Italijo sta prišla dva v ZDA zelo poznana igralca: Neumann (Gabetti) in Griffin (Jolly). Neumann je že v svojih prvih nastopih pokazal svojo izredno nadarjenost, vendar kot pravi umetnik ima med igro tudi kako pavzo. Prihod Griffina je v samih ZDA predstavljal presenečenje. Bil je prva izbira profesionalne ekipe Denver Nuggets, to se pravi, da je bil ocenjen kot enajsti amaterski igralec v ZDA. Podpisal je tudi pogodbo, vendar kmalu je prišel do sporov z novim klubom in tako je zbežal v Italijo. Griffin bo prav gotovo velika zvezda letošnjega prvenstva. Na koncu pa še zanimivost. Meri «samo» 198 cm, tehta pa kar 110 kilogramov: ramena ima velika kot omara.

TENIS

MP ITALIJE «INDOOR»

V ostri konkurenci tudi Ž. Franulović

BOLOGNA — Od 20. do 25. novembra bo v Bologni mednarodno prvenstvo Italije «indoor» v tenisu.

Za to veliko mednarodno tekmovanje se je doslej že prijavilo 41 slavnih teniških igralcev, med katerimi tudi tile: Taroczy, McEnroe, Panatta, Zugarelli, Warwick, Moore, Kodeš, Šmid itd.

V tej ostri konkurenci bo nastopil tudi Jugoslovan Željko Franulović, ki se je na prvem turnirju v Tokiu uvrstil celo v polfinale in bi lahko tudi v Bologni poskrbel za lepo presenečenje.

Barazzutti v četrtfinalu

KÖLN — Italijan Corrado Barazzutti se je uvrstil v četrtfinale mednarodnega teniškega turnirja v Kölnu. Barazzutti je včeraj premagal Španca Munoza s 6:2, 6:2.

MINIBASKET

«ZINI & ROSENWASSER»

Brežani zanesljivo premagali Sokol

Breg — Sokol 42:16 (20:1)

BREG: Prašelj 2, Ražem 2, Žerjal 4, Bandi, Bavčar 10, Korošec 19, Vodopivec, Kofol, Kocjan, Slavec 5.

SOKOL: Della Schiava 2, I. Stanisa, Job, M. Pahor 2, Carli, D. Pahor, Bandelj, Terčon 12, Kralj, Busan, Pertot, Škrk, W. Stanisa.

SODNIKA: R. Žerjal in Oblak.

PM: Sokol 2:6, Breg 2:8.

Z dobro igro v prvih dveh četrtinah je Breg z dokajšnjo lahkoto odpravil neizkušene Nabrežince. Šele v drugem delu je bila tekma bolj izenačena in zato dopadljivejša. Kljub vsem prizadevanjem Terčona je Sokolu uspelo le omiliti poraz.

V domači ekipi so se izkazali Korošec, Bavčar in Slavec.

Marko

OBVESTILA

Odbojkarski center

Obveščamo vse prijavljence za odbojkarski center ŠK Kras, da bo prvi trening drevi ob 20. uri, v šolski telovadnici na Opčinah, Bazoviška ulica 4.

* * *

SPDT

obvešča, da se predsmučarska telovadba za starejše nadaljuje danes, v petek, na stadionu «1. maj» s pričetkom ob 20.30. Telovadbo vodi prof. Ivan Furlanič.

* * *

ŠZ BOR
Košarkarska sekcija

obvešča, da so novi urniki v minibasketu naslednji:

— igralci letnika 1967-68 imajo treninge ob ponedeljkih od 16.00 do 17.30 in ob četrtkih od 17.30 do 19.00;
— igralci letnika 1969 in mlajši imajo treninge ob ponedeljkih in petkih od 17.30 do 19.00.

* * *

ŠD Polet

obvešča, da so treningi v minibasketu ob ponedeljkih in četrtkih od 15. ure do 16.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

* * *

ŠD Mladina iz Križa

sporoča, da se v Ljudskem domu nadaljujejo treningi namiznoteniške sekcije. Kdor bi se hotel v nadaljnjem prijaviti, naj se zglasi v dvorani Ljudskega doma ob torkih, sredah in četrtkih od 15. do 16. ure, ali v večernih urah pri odborniku Zlatanu Bogatcu. Še posebno vabimo osnovnošolske otroke, da bi se začeli ukvarjati s to panogo.

MIŠKO KRANJEC

Nekoč bo lepše

(Dve povesti)

33.

Prišla je vsa sijoča. Zdelo se mu je, da se je ta dan pomladila, čeprav morebiti le za ta dan. Bila je mirna, dobra. Čutila je v sebi zadovoljstvo in pomiritev. Ni je preganjala vest, da je zanemarila otroke.

«Zares?» je dejala. «Strašno — praviš?»

Njene roke so ga božale in mu preganjale sence z duše, ki so se čez dan vlegle tja.

Slekla je plašč, si popravila lase in sedla.

«Pripoveduj, kako si preživel nedeljo, ko praviš, da je bilo tako strašno,» mu je rekla.

«Še dvomiš,» je dejal rahlo užaljen. Vendar je pripovedoval: «Bilo mi je, kot da sem ves dan zaprt v ječo. Gledaš skoz rešetke na oknu, vidiš nekje daleč ljudi, do njih pa ne moreš. Odtaval sem ven. Strašne so ljubljanske nedelje, če si sam in ne veš kam s seboj. Praznina, puščoba — vse je mrtvo. Greš po ulici in slišiš svoje korake, ki se odbijajo od zidov. Ozreš se po človeku, ki ga srečaš in ta te sumljivo pogleda, kakor da si hudodelec. Ti spet sumiš njega, če morebiti nima zlih namenov s teboj. Kar zdi se ti, da v tem času ni pravih ljudi v mestu. Videl sem neko družino — očeta, mater in dva otroka —, hiteli so na moč iz mesta, nekam tja, kamor si ti bila odšla s svojimi otroki. Blagroval sem vse družine tega sveta s tvojo vred, ker imajo svoj cilj, svoje radosti in svojo vrednost. Jaz sem prazen, mrtev kakor... kakor ugasel ogorek,» se je oprijel čudne primere.

Njena roka ga je ves čas med pripovedovanjem božala. Smilil se ji je s to svojo praznino in zapuščenostjo. Ganil jo je. Stisnila se je k njemu, ga poljubila in dejala:

«Moral se boš oženiti. Potem ne boš tako sam. Tudi name boš pozabil. Če me boš kdaj srečal, me boš vljudno pozdravil in jaz se ti bom nasmehnila.»

«Bežiš od mene,» je rekel užaljeno, «in se še norca delaš iz mene.»

«V srce si poglej,» mu je odvrnila, «in boš videl, kje si že!»

«Ostal sem v tem začaranem krogu,» je rekel. «Vrtim se v krogu kakor divja žival v kletki, ko išče, kje bi se rešila. Le da se jaz nočem rešiti, kakor ti misliš!»

«Nisi več v tem začaranem krogu,» ga je skušala potolažiti. «To so samo še spomini. Občutljiv si in si obujaš vest.»

Ko jo je ponoči pospremil skoraj do njenega doma in se nato po dolgem sprehodu že pomirjen vrnil v praznino in puščobo svojega življenja v svoji sobici, si je dejal, ne da bi namerno razmišljal o vsem tem:

«In vendar — moral se bom oženiti. Dana ima prav. S komerkoli se bom moral. Idealov v življenju ni. Sami si jih ustvarjamo po potrebi in po želji. Resničnost je drugačna. Živel bom vsakdanje kakor vsi ljudje, morda nekoliko dolgočasno. Ljubil bom tisto, kar sem ljubil nekoč in kar je ostalo nedotaknjeno v mojih sanjah. Če mi bo srce hrepenelo po idealih, si jih bom ustvaril naknadno in tako ne bom razočaran kakor zdaj, ko sem si te ideale ustvarjal vnaprej, jih potem razgaljal in bil razočaran. Dana ideal je postala Dana stvarnost. Počel bom narobe: žensko resničnosti bom spremenil v žensko ideal. Grenko je to, ker je lažnivo,» je vzdihnil, «a druge pomoči ni, in drugačne rešitve. Nočem še enkrat, take poti! Pregrenka je!»

To še nikakor ni bil sklep, tudi še ne pravo, poslednje slovo od Dane. Postalo pa mu je jasno in zdelo se mu je samo po sebi umevno: na noben drug način se ni dalo rešiti to vprašanje. Rešiti pa ga je bilo treba, ker se je moral sam rešiti.

Sredi novembra je na duri stanovanja Zalaznikove Dane pozvonil gospod Ogrinec.

Otroci so bili sami doma. Dana je bila še v službi. Po posvetovanju so se otroci naposled odločili, da odprejo. Spredaj je šla Jožica, za njo vsi trije mlajši v gosjem redu, kakor, da gredo na sprehod, radovedno stegujoč svoje glavice. Zagledali so se v resnega, a ne hudega gospoda, ki je stal pred durmi. Na vprašanje po gospe Zalaznikovi, so mu odvrnili:

«Mame ni doma. V službi je.» Hoteli so zapreti, tujec pa je dejal:

«Bom pa počakal.» Otroci so se spet spogledali in se z očmi posvetovali. Videl je «posvetovanje», se nasmehnil in jim rekel ljubeznivo: «Noter me boste spustili. Menda me ne boste pustili čakati tu pred durmi?»

Tedaj je Jožica bolj široko odprla duri, da je lahko vstopil. Odvedli so ga v kuhinjo. Jožica mu je ponudila stol. Suknjo je bil odložil v veži, a mu je že bilo žal, ker je v kuhinji bilo hladno; vendar ni šel po njo.

Sedel je in skušal biti nevsiljiv. Prižgal si je cigareto in jih opazoval. Otroci so postali togi, leseni, kakor učenci, če pride nadzornik, ki jih bo pazil in če treba, tudi našeškal ali vsaj ozmerjal. Očitno mu niso prav nič zaupali, čeprav njegov obraz ni bil trd. Jožica in Slavko sta se spravila nad svoje naloge, medtem ko sta se mlajša lotila svojih igrač, a brez pravega veselja, kakor da so jima s prihodom tega gospoda vse igrače pomrle. Tudi njiju je motil ta gospod, ki je tako negibno sedel na stolu in s svojo navzočnostjo ubil vso prijetno domačnost njihove kuhinje. Ogrinec je videl, kako se vsi štirje izmenoma ozirajo po njem, kot bi pazili, da se ne bi česarkoli dotaknil.

Kljub temu opozovanju otrok je imel dovolj priložnosti, da se je razgledal po okolju življenja neke Zalaznikove Dane, ki jo je bil srečal v vlaku, skušal že tam opredeliti njen položaj, a si prave podobe vendarle ni ustvaril. Gledal je štiri kuštrave glave — Jožica si je kar naprej popravljala pramen na lica ji padajočih las — gledal marogast obraz najmlajšega, njegov smrkav nos, gledal velike svetle oči vseh štirih, slabe obleke, ki so pokrivale njihova telesca.

Kuhinja je bila precej v neredu. Ni obsojal Dane. Vedel je, da drugače ne more biti, kjer so otroci, in naj je zjutraj še tako pospravila. Sproti za njimi pa nihče ne utegne pospravljati. — Na štedilniku so še od zajtrka stale skodelice in lonec. Ogrinec je presodil, da otroci še niso obedovali, čeprav je ura kazala že skoraj drugo popoldne,

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.900 lir — vnaprej plačana celotna 29.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 44.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3.00 din, ob nedeljah 3,50 din, za zasebnike mesečno 40.00, letno 400.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 55.00, letno 550.00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 3. novembra 1978

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš 43 mm) 18.800 lir. Finančni 700, legalni 600, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PO VDORU UGANDSKIH OBOROŽENIH SIL V TANZANIJO

Tanzanija pripravlja obširno ofenzivo zoper Aminove čete

Predsednik Njerere odpotoval v Mozambik - Ameriški senator trdi, da Ugandcem pomaga Sovjetska zveza

DAR ES SALAAM — Tanzanija je sporočila Združenim državam Amerike in drugim velikim silam, da pripravlja velik protinapad, katerega namen je potisniti ugandske oborožene sile, ki so pred dnevi vdrle v Tanzanijo, preko meje. Po poročilih iz diplomatskih krogov je razvidno, da so tanzanijske oblasti mobilizirale svoje rezerviste ter da pošiljajo na mejo z Ugando velike količine vojaškega materiala. Omenimo naj, da je Uganda v sredo sporočila, da si je priključila kar 1.800 kvadratnih kilometrov tanzanijskega ozemlja.

Strategija Tanzanije je dokaj jasna, saj jo je orisal sam predsednik Julius Njerere na pogovoru, ki ga je imel z ameriškim veleposlanikom Spainom ter z drugimi diplomatskimi predstavniki v Dar Es Salaamu. «Tanzanija bo dala Aminu okusiti zdravilo, ki ga ugandski predsednik ne bo tako kmalu pozabil,» je povedal tanzanijski radio, ki obenem komentira vest o priključitvi dela svojega ozemlja k Ugandi. Dar Es Salaam, je rečeno v komentarju, ni imel nikoli imperialističnih teženj do sosedne Ugande, nikoli pa ne bo odstopil niti pedi svojega ozemlja, da bi zadostil hotenjem predsednika Amina, ki ga označuje kratko malo za norca. Vojna proti Ugandi se je začela, je povedal radio v Dar Es Salaamu in se ne bo zaključila, dokler ne bo zadnji Aminov vojak zapustil tanzanijsko ozemlje.

Predsednik Organizacije afriške enotnosti, sudanski predsednik Jaafar Nimeiri je medtem pozval obe državi, naj na miren način razčistita spor, po možnosti s posredovanjem drugih držav afriške organizacije. Egiptovska tiskovna agencija trdi, da je sudanski predsednik poslal Aminu in Njerereju posebna poslanika, ki naj bi ju prepričala, naj prenehata z oboroženimi spopadi.

Njerere je v sredo zvečer dopotoval v Mozambik, kjer ga je dočakal predsednik Samora Machel. Potovanje je moral odložiti za en dan, kar je očitno v zvezi s položajem ob tanzanijsko - ugandski meji.

Medtem ko so boji na meji med obema državama, oziroma sedaj že samo na tanzanijskem ozemlju, še vedno v teku, je radio Kampala zanika govorice, po katerih naj bi Amin organiziral vdor v Tanzanijo samo zato, da bi zakril svoje notranje težave ter oborožen upor v vrstah lastne vojske. Oddajnik se je tudi zagnal proti Veliki Britaniji, ki je izrazila zaskrbljenost ob položaju v tem delu Afrike, ter jo izrecno obtožil, da je hujskala in pomagala Njerereju, da je v prejšnjih letih pošiljal svoje čete na ugandsko ozemlje. Kar zadeva vojaške operacije pa trdi radio Kampala, da so tanzanijsko ozemlje zasedle čete raznih vojaških rodov. Zasedeno ozemlje sega od dosedanje tanzanijsko - ugandske meje, ki teče vzporedno z ravnikom od Ruande do jezera Viktorija vse do reke Kagera, kakih trideset kilometrov južneje.

Idi Amin je medtem čestital svojim vojakom za «velik uspeh», ki so ga dosegli, obenem pa je izrazil svoje zadovoljstvo še zlasti nad dejstvom, da so ta uspeh ugandske sile dosegle brez tuje pomoči. V prihodnjih dneh bo v Kampali vojaška parada, ki naj bi se je udeležili vojaki, ki so pripomogli k «zgodovinski zmagi». Trenutno naj bi bilo na tanzanijskem ozemlju kakih tri tisoč ugandskih vojakov, s tanki in težko artilerijo. Zasedli so breg reke Kagera, medtem ko so nekateri oddelki reko celo prekoračili in sicer po edinem mostu, ki obstaja. V svojem televizijskem showu po vdoru v Tanzanijo, je Amin dejal, da so tanzanijski vojaki strahopetci, ki so se pred njegovimi četami takoj razbežali na vse strani. Za vdore v Ugando, je dejal, niso oni krivi, ker so preveč strahopetni, temveč predsednik Njerere, ki jih je prisilil.

Vojaški izvedenci v Nairobiju izražajo dokajšnje presenečenje nad uspešnostjo ugandskih oboroženih sil, čeprav, poudarjajo, ni znano, kakšen je obseg spopadov. Zelo težko naj bi bili ugandski generali sami kos tako zahtevni nalogi, kot je izdelava vojaških načrtov za vdor v Tanzanijo. Te pomisleke je izrazil tudi ameriški senator Donald Pease, ki trdi, da Ugandcem izdatno pomaga Sovjetska zveza, ne samo z vojaškim materialom, temveč tudi z vojaškimi izvedenci. (if)

Gosta megla v Padski nižini

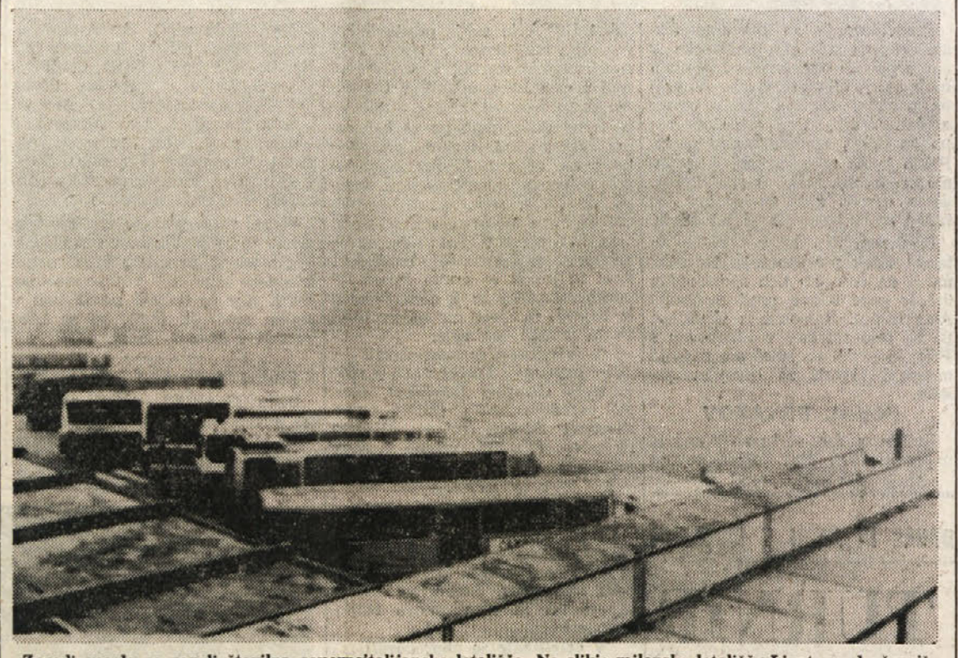

Zaradi megle so zaprli številna severnoitalijanska letališča. Na sliki: milansko letališče Linate med včerajšnjim zastojem (Telefoto ANSA)

VČERAJ V RIMU ZAČETEK PROCESA

Domnevni tiskar rdečih brigad obtožen obrekovanja policije

Enrico Triaca je dolžil agente, da so ga med zasliševanji mučili

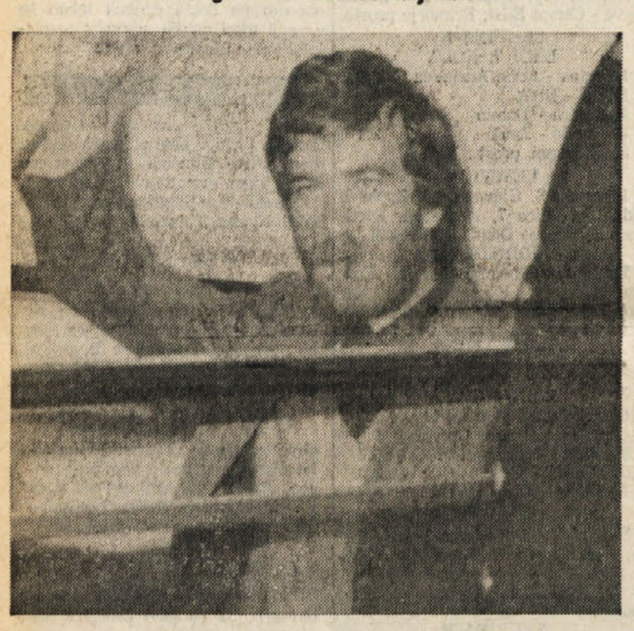

RIM — Včeraj zjutraj se je pred rimskim kazenskim sodiščem začel proces proti Enricu Triaci, domnevnemu tiskarju rdečih brigadistov, ki je bil aretiran v tiskarni - skrivališču v Ul. Pio Foa. Triaca, čigar vloga v rimskem vodu rdečih brigad ni bila še pojasnjena, se je moral zagovarjati obtožbe obrekovanja in žalitve policijskih funkcionarjev, katere dolži, da so ga med zasliševanji mučili.

Sodna obravnava, ki je potekala v dokaj napetem vzdušju, se je začela z incidentom, ker obtoženec ni hotel vstati ob vstopu sodnega zbora. Vnel se je prepir, ki se je zaključil šele, ko je Triaca na prigovarjanje zagovornikov vstal. Takoj nato je predsednik dal besedo obrambi, ki je v dolgem posegu zahtevala razveljavitev procesa, ker je — tako trdi — nerazdružljivo povezan s sodno preiskavo o pokolu v Ul. Fani. Ob ugotovitvi, da zagovorniki doslej še nimajo na razpolago gradiva in izsledkov preiskave o ugrabitvi in umoru predsednika krščanske demokracije, sta Triacova branilca poudarila, da tudi zaradi razmer v državi, proces ne poteka v vzdušju, ki bi lahko zajamčilo povsem objektivno razsodbo. To naj bi potrjeval predvsem potek preiskave glede obtožbe o obrekovanju. Zato sta zagovornika zahtevala prekinitev postopka in združitev s preiskavo o pokolu v Ul. Fani. Sodni zbor pa je zahtevo zavrnil.

Ker obtoženec ni hotel odgovarjati na predsednikova vprašanja, so takoj začeli z zasliševanjem prič, policijskih funkcionarjev, ki so sodelovali pri vdoru v skrivališče v Ul. Pio Foa. Včeraj so pričali dr. Adelchi Gaggiano, dr. Finotti in načelnik rimske Digos dr. Domenico Spinella. Vsi trije so poudarili, da je Triaca pričal prostovoljno in brez prisile, ponudil naj bi se celo, da natipka na stroj lastne izjave. Dr. Spinella je nadalje na izrecno vprašanje zagovornikov tudi poudaril, da ni mogoče več ugotoviti imen agentov, ki sta stražila Triaco v vojašnici «Castro pretorio», ker so se agenti tistega dne stalno menjavali, pač pa sta zabeleženi imeni agentov, ki sta ga stražila na kvesturi.

Po pričevanju dr. Spinelle je bila obravnava prekinjena in odložena na 6. november, ko se bo proti Triaci začel tudi proces zaradi nedovoljene posesti orožja. (vt)

Na sliki (telefoto Ansa): Enrico Triaca med včerajšnjo sodno obravnavo.

ZAKLJUČENA NAJDALJŠA DOSEDANJA VESOLJSKA MISIJA

Povratek Kovaljenka in Ivančenkova po večmesečnem bivanju v vesolju

Nadvse pozitiven obračun za sovjetske znanstvenike: 140-dnevno bivanje v vesolju, trikratna dobava nadomestnega materiala in obisk dveh «mednarodnih» posadk

MOSKVA — V srednjeazijskih stepah, v neposredni bližini sovjetskega kozmodroma v Bajkonuru, se je včeraj zaključila najdaljša misija v zgodovini vesoljskih poletov: ob 12.05 je mehko pristala vesoljska ladja sojuz 31 z vesoljcema Vladimirom Kovaljenkom in Aleksandrom Ivančenkovom, ki sta ostala v vesolju štiri mesece in pol in s tem potolkla vse dosedanje rekorde.

Kot poroča tiskovna agencija TASS se vesoljca dobro počutita, celotna misija pa je doživela popolen uspeh. V 140 dneh sta Kovaljenko in Ivančenkov izvršila na krovu orbitalne postaje saljut 6 nad 50 znanstvenih poizkusov, napravila na stotine fotografskih posnetkov, prejela sta nad sedem ton materiala z Zemlje, obiskali pa so ju tudi štirje drugi kozmonavti.

Vesoljska misija obeh sovjetskih kozmonavtov se je pričela 15. junija 1978, ko so iz Bajkonura izstrelili vesoljsko ladjo sojuz 29. Dva dni kasneje sta se Kovaljenko in Ivančenkov preselila v orbitalno postajo saljut 6. Med svojim bivanjem v orbitalnem laboratoriju so ju trikrat oskrbeli z vsem potrebnim materialom. Vesoljske avtomatične tovorne ladje tipa «progres» so jima dostavile vsakič po 2,5 tone materiala od goriva do hrane, znanstvenih naprav, pošte, in vsakovrstnega materiala.

29. junija sta ju obiskala sovjetski kozmonavt Pjotr Klimuk in Poljak Miroslaw Ghermaszewsky. 27. avgusta pa sovjetski kozmonavt Valerij Bikovski in vzhodnonemški pilot Siegmund Jaehn, ki sta se vrnila z sojuzom 29, svojo vesoljsko ladjo pa prepustila za povratek Kovaljenku in Ivančenkovu.

Med glavne znanstvene poizkuse v 140-dnevnem bivanju sodijo varjenja in spojitve kovin v breztežnosti s pomočjo posebnega varilca in biološke ugotovitve o razvoju nekaterih mikroorganizmov v brezteženem stanju. Nedvomno pa je glavni znanstveni dosežek njuno rekordno bivanje v vesolju, prav zato sta se podvrgla vrsti zdravstvenih poizkusov, da sta omogočila znanstvenikom poglobitev spoznanj o obnašanju človeškega organizma v večmesečnem brezteženem stanju.

Na podlagi dosedanjih znanstvenih izkušenj se kozmonavti po dolgem bivanju v vesolju le s težavo prilagajajo zemeljski težnosti, podvrženi so tudi kopici bolezni, ker naj bi se zmanjšale samoobrambne sposobnosti organizma. Prav zato so pred povratkom Kovaljenka in Ivančenkova, sovjetski znanstveniki do potankosti pripravili oba vesoljca na zemeljsko težnost: v zadnjih dneh sta pospešila telovadne vaje in zdravstvene preglede.

Za zdravnike pa pričenja sedaj najpomembnejše obdobje celotne misije. Moralj bodo odgovoriti na celo vrsto vprašanj, razrešiti številne probleme v zvezi s tako dolgim bivanjem v vesolju. Katere so kratkoročne in dolgoročne posledice takega bivanja? Do katere meje lahko človeški organizem živi v brezteženosti? Kako se lahko preprečujejo ali odpravijo morebitne okvare? Do sedaj vemo samo, da se zniža kalcij v kosteh in se zmanjša ves imunološki sistem. Telovadne vaje, posebni kombinezoni z umetnim pritiskom, ki usmerjajo krvni obtok, lahko omilijo nevšečnosti, ali pa bo treba preiti k umetni težnosti? Od tega odgovora je odvisen ves nadaljnji razvoj vesoljskih poletov, od stalnih orbitalnih postaj pa do poletov na planete. Psihološki moment dolgega bivanja v vesolju so sovjetski znanstveniki rešili s postopnim prilagajanjem na podobno situacijo že na Zemlji, obiski «mednarodnih» posadk so poleg političnega momenta predstavljali predvsem najidealnejšo spremembo v rutinskem življenju obeh vesoljcev. Vse kaže, da je za sedaj glavna ovira dolgim vesoljskim poletom samo zdravstveno - biološke narave, v znanstvenih krogih pa prevladuje mnenje, da bodo lahko tudi to zapreko odpravili.

Sovjetska kozmonavtika se torej razvija po točno določenem programu. Najprej je treba do potankosti razrešiti vsa odprta zdravstveno - biološka vprašanja, šele nato bodo opustili program sedanjih orbitalnih postaj in prešli na permanentne postaje. Glede poletov na druge planete pa so sovjetski znanstveniki do skrajnosti previdni in zatrjujejo, da bi bilo to za sedaj brez haska, saj lahko človeka v prvi fazi nadomeščajo avtomatske raziskovalne naprave. (voc)

Delavec strmoglavil v vodnjak

RIM — Huda nesreča na delu se je pripetila včeraj v gradbenem podjetju Edil - Labaro. Pri popravilu nekega vodnjaka je delavec nerodno padel v globino nad 45 metrov in se smrtno ponesrečil. Žrtev je 58-letni Francesco Sicilia, ki je bil že vrsto let v službi pri podjetju. Truplo ponesrečenca so gasilci le s težavo dosegli in je sedaj na razpolago sodnim oblastem, ki so uvedli preiskavo.

SREDI NOVEMBRA V BUDIMPEŠTI

Južni Slovani na Madžarskem pred 8. kongresom narodnosti

Izčrpne razprave o raznih vprašanjih narodnostnega življenja, zlasti o narodnostnem šolstvu

BUDIMPEŠTA — Sekretariat in skupščina Demokratične zveze južnih Slovanov na Madžarskem sta sprejela vse potrebne dokumente za 8. narodnostni kongres, ki bo 18. in 19. novembra v Budimpešti. S tem je krog bogatih in vsebinsko tehtnih razprav pred osmim kongresom sklenjen, sprejet je predlog resolucije, predlog za spremembo statuta in uvodni referat, ki ga bo imel generalni sekretar demokratične zveze Miša Mandić.

V predkongresnih razpravah so se dotaknili vseh pomembnih vprašanj na tistih območjih, kjer živijo narodnosti; razpravljali so o narodnostnem šolstvu, o kulturnih vprašanjih, informiranju, delno o stikih z matičnimi narodi, o gospodarskih razmerah pa tudi o vnašanju večje demokratičnosti v narodnostno politično delo in življenje. Poleg narodnostnih delavcev iz Demokratične zveze, iz narodnostnih odborov v županijah in še zlasti iz neposrednega okolja, kjer narodnosti živijo, so se v razprave vključile tudi politične in strokovne inštitucije ter njihovi najvidnejši predstavniki, na zadnje ministra za kulturo ter izobraževanje dr. Ferenc Molnar in dr. Janos Gosztonyi. Uresničevanje narodnostne politike je ocenilo tudi vodstvo Madžarske socialistične delavske partije, ki je, kot je znano, zastavila osnovne smernice narodnostne politike na Madžarskem.

Če so se v vsebinsko pestrih razpravah lotevali res vseh pomembnih tem, se navzlic temu ni težko odločiti in poiskati osnovni ton večine razprav. Poudarek je bil na obravnavanju možnosti za spremembo narodnostnega šolstva v LR Madžarski, ali točneje: kako narediti vzgojo in izobraževanje učinkovitejše, boljše. Pobudo so sprožili učitelji narodnostnih šol, bogata je bila skupna razprava med učitelji in narodnostnimi ter političnimi delavci, bila je, lahko zatrdimo, odmevna na vseh ravneh. Od Š'evanovec, kjer živijo Slovenci, do izjav najodgovornejših za kulturo in šolstvo LR Madžarske, in sicer za večinski narod in manjšino. Povejmo, da na Madžarskem vidijo možnost za boljše narodnostno šolstvo v dvojezični šoli, v obliki, ko bi se v večjih predmetih prepletala madžarski jezik in jezik narodnosti.

Po dosedanjih razpravah lahko poudarimo tole: bolj kakor kdajkoli v zadnjih letih, je celotna madžarska družba imela priložnost seznaniti se z manjšinskimi problemi; za to so poskrbeli v ustreznih političnih telesnih in o tem so dokaj kontinuirano poročala tudi vsa sredstva obveščanja. Razprave so pokazale torej na odprta vprašanja, opozorile so, da je potrebno o narodnostnem življenju govoriti in ukrepati sproti in ne zgolj ob določenih priložnostih; seveda pa bo kongres mesto, kjer bodo imeli delegati priložnost za razpravo in prispevek h končnemu oblikovanju stališč o oceni in nalogah uresničevanja narodnostne politike v LR Madžarski.

ERNEST RUŽIČ

V Zahodni Nemčiji lov za morilcema nizozemskega policaja

BONN — Lov za domnevnima teroristoma, ki sta v sredo na nemško - nizozemski meji pri Aachnu ubili nizozemskega policaja, je bajo je obrodil prvi uspeh, čeprav za obema ni še nobene sledi. Policija je v Bonnu, kot kaže, aretirala 21-letno žensko pri kateri so našli «sumljiv material» ter seznam imen in naslovov vidnih osebnosti. Nekaj podobnega naj bi našli tudi pri nekaterih drugih teroristih. Sodna oblast jo je zato obtožila podpiranja teroristične organizacije.

Kar zadeva streljanje na meji pri Aachnu je policija sporočila, da so stvari potekale takole: Nizozemci so moškega zamenjali za tihotapca in ga pozvali, naj jim sledi v carinski urad. Slednji je nemudoma potegnil samokres iz žepa in začel streljati na policaje, takoj pa se mu je pridružila tudi ženska, ki je začela streljati z brzostrelko. Dvojica je zatem zbežala peš, spotoma ustavila avto katerega lastnika je prisilila, da izstopi in se odpeljala. Ta avto so našli tri kilometre od meje.

Policija je v avtu baje odkrila nepopoln prstni odtis, ki naj bi pripadal enemu najbolj iskanih terористov, čeprav nekatere vesti pravijo, da pripada prstni odtis Inge Viett, ki je pred dvema letoma pobegnila iz berlinskega zapora.

Pravosodno ministrstvo zavrnilo zahtevo o izročitvi Petre Krause

NEAPELJ — Pravosodno ministrstvo je pooblastilo neapeljsko prizivno sodišče, da samo odloča o «vrnitvi» Petre Krause švicarskim oblastem. Petro Krause so namreč avgusta 1977 izročili italijanskim oblastem, pod pogojem, da se vrne v Švico po procesu pred neapeljskim porotnim sodiščem. Kantonalne oblasti so ponovno zahtevale septembra letos vrnitev Krausejeve, ker bi se morala 27. novembra braniti pred züriškim sodiščem obtožbe prevratništva.

Odvetniki domnevne italijansko - nemške teroristke so se zavzeli proti izročitvi; zdravstveni pregled neapeljskega sodišča je med drugim ugotovil, da je zdravstveno stanje Petre Krause tako, da ne more potovati v Švico, še manj pa, da bi se uspešno branila.

Trg Fontana: zasebne stranke istovetijo anarhiste s fašisti

CATANZARO — S posegom zastopnika petih prizadetih strank odv. Gigliottija se je včeraj nadaljeval proces zaradi pokola v Kmečki banki. Odvetnik je, kot pred njim že njegov kolega Odoardo Ascari, zagovarjal tezo o krivdi fašistov in anarhistov: prvi naj bi pripravili načrt pokola in priskrbeli bombo, drugi pa naj bi materialno izvedli atentat. Ne da bi se spuščali v globljo analizo posega, naj omenimo le, da nevzdržnost teze dokazuje že dejstvo, da sta oba odvetnika, v upanju da bi dala lastni konstrukciji vsaj videz logike, «pozabila» na ključni osebi kot sta Marco Pozzan in Guido Giannettini.

V Zagrebu obsodili pet študentov

BEOGRAD — S petimi obsodbami in eno oprostitvijo se je v Zagrebu zaključil proces proti šestim študentom, ki so jih aretirali marca letos med policijsko akcijo v hrvaških nacionalističnih krogih. Zaradi «zločinske dejavnosti, naperjene proti družbenemu sistemu in varnosti Jugoslavije» sta bila Mirko Rajčić in Marko Juranović obsojena na pet let zapora, Fabijan Dumančić in Jaroslav Rojnica na tri leta in Ante Rakić na eno leto. Šesti obtoženec, Josip Ceko, je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov.

MANILA — Prejšnji ponedeljek se je potopil na odprtem morju pred južnofilipinskim mestom Zamboanga motorni čoln s 76 osebami. Obalna straža je iz morja rešila 64 potnikov, dvanajst pa jih pogrešajo in so verjetno utonili. Do brodoloma je prišlo, potem ko je v čoln trčilo neko tuje plovilo, ki ga niso oblasti še izsledile.

V TRENUTKU, KO SE VIETNAMSKI VODITELJI MUDIJO V MOSKVI

Stopnjevanje napetosti na meji med Vietnamom in LR Kitajsko

V obmejnem incidentu ubitih več vietnamskih vojakov

MOSKVA — Napetost med Kitajsko in Vietnamom se stopnjuje. V trenutku, ko se najvišji vietnamski voditelji mudijo v Moskvi na pogovorih o obnovi politične, gospodarske in vojaške pomoči Sovjetske zveze Vietnamu, je na meji med obema državama prišlo do novega hudega incidenta, v katerem je bilo po poročilih iz Hanoia, več vietnamskih vojakov ubitih.

Do incidenta je prišlo predvčerajšnjim ob zori na področju Čong Muja, v severovzhodni pokrajini Cao Lang. Po poročilih hanojskega radia je skupina kitajskih vojakov prekoračila mejo in zasedla neki grič, pozneje pa je obkolila vietnamsko patruljo in jo napadla. Številni vietnamski vojaki so bili pri tem ubiti. Istega dne proti večeru pa so Kitajci poslali na isto področje nekaj tisočev mož, kar je po trditvah vietnamskega uradnega glasnika «ustvarilo izredno napet položaj». Vietnamski glasnik je še povedal, da so kitajske čete v dneh od 27. do 31. oktobra kar štirikrat kršile vietnamsko ozemeljsko nedotakljivost, ter da je hanojsko zunanje ministrstvo odločno protestiralo proti takim «zločinskim dejanjem». «Kitajska stran — je še dodal glasnik — bo morala nositi vse posledice takih dejanj.»

Morda ni golo naključje, da je do zaostritve položaja na kitajsko - vietnamski meji prišlo prav v trenutku, ko so v Moskvi v teku sovjetsko - vietnamski razgovori na najvišji ravni. Vietnamsko delegacijo vodita voditelj komunistične partije Le Duan in predsednik vlade Pham Van Dong, ki sta se včeraj v Kremlju pogovarjala z Leonidom Brežnjevom in s predsednikom sovjetske vlade Kosiginom. Govor je predvsem o nadaljevanju izvajanja programa gospodarske pomoči, ki jo Vietnam toliko bolj potrebuje po katastrofalnih povodnjih, ki so prejšnji mesec opustošile dobršen del nasedov. Dejstvo, da je v vietnamski delegaciji tudi vrhovni poveljnik vojske general Van Tien Dung, pa daje misliti, da se pogovarjajo tudi o vojaški pomoči. Prav tako je seveda govor o splošnem položaju na azijskem jugovzhodu, na katerega gledajo v Kremlju z veliko zaskrbljenostjo. Prav ob priliki obiska vietnamskih voditeljev je sovjetski tisk dal veliko poudarka «hegemonističnim težnjam» Kitajske na tem področju ter obširno pisal o «agresivnih ambicijah» in o «grobem pritisku na neodvisne države». «Edina pravilna politika», po mnenju sovjetskega tiska, pa je tista, ki «si prizadeva za pomiritev in izboljšanje mednarodnega položaja», to politiko pa vodijo «bratske socialistične države».

Iz Pekinga pa poročajo, da se zelo počasi odvija tudi zbliževanje med Kitajsko in ZDA. Namestnik ministrskega predsednika Teng Hsiao-ping je v pogovoru s skupino japonskih časnikarjev izjavil, da obstaja še veliko ovir na poti normalizacije odnosov z Washingtonom. Ena takih ovir je pritisk, ki ga «tajvanska skupina» izvaja na ameriško vlado, kot se je izrazil Teng. Predstavnik kitajske vlade je dodal, da bodo Kitajci nadaljevali pogajanja z Američani «v konstruktivnem duhu, toda brez vsakršne naglice.» (tm)

Waldheim obišče Kampučijo

NEW YORK — Generalni tajnik Združenih narodov Kurt Waldheim je sprejel povabilo, da v prihodnjih mesecih obišče Kampučijo. Uradno povabilo mu je poslala vlada Demokratične republike Kampučije v prvih dneh oktobra. Točen datum obiska pa do sedaj še ni bil najavljen.

Zamujena priložnost italijanskega kmetijstva

RIM — Vse kaže, da je Italija zapravila pomembno priložnost, da nudi kmetijstvu vsaj nekaj kisika. Evropski sklad FEOGA je namreč namenil Italiji podporo 707 milijard, vendar le pod pogojem, da italijanska vlada «dopolni» investicije s svojo podporo 677 milijard in prav toliko agrarni podjetniki preko najema kreditov. Ker pa doslej kmetijskemu ministrstvu ni uspelo doseči ustreznega sporazuma in tudi v državnem proračunu ni te postavke, bo verjetno podpora FEOGA šla po vodi. Sindikati kmetijskih delavcev CGIL in CISL so zato ostro protestirali.

Lockheed: Tanassi zahteva odgoditev razprave

RIM — Branilci bivšega obrambnega ministra Maria Tanassija so predlagali ustavnemu sodišču, naj za nekaj dni odloži razpravo, dokler ne bo švicarska kreditna banka sporočila imena lastnika tekočega računa 161/161 Star. O zahtevi bo sodni zbor odločal najbrž še ta teden.

Medtem se je včeraj nadaljeval zaključni poseg Palmiottijevega branilca, ki je skušal z dokaj pikolovskim naštevanjem številk dokazati, da brata Lefebvre sploh nista imela dovolj gotovine, da bi izplačala v bankovcih podkupnine.

Dramatično pričevanje prvega mornarja «Nica I.»

ATENE — Edini preživeli član posadke potopljene ladje «Nico I.» je v teh dneh zapustil bolnišnico v Šparti. Njegovo zdravstveno stanje je zadovoljivo in je že začel pripovedovati časnikarjem svoje nenavadne dogodivščine. Povedal je, da je bila njegova resnična rešitev deska, na kateri je plaval kar 36 ur, ko je končno le dospel do neke obale, kjer so mu lahko nudili prvo pomoč.

Osem dni po brodolomu se iskanje drugih mornarjev še vedno nadaljuje, vendar doslej brezuspešno.

Umrl je pisatelj Giuseppe Berto

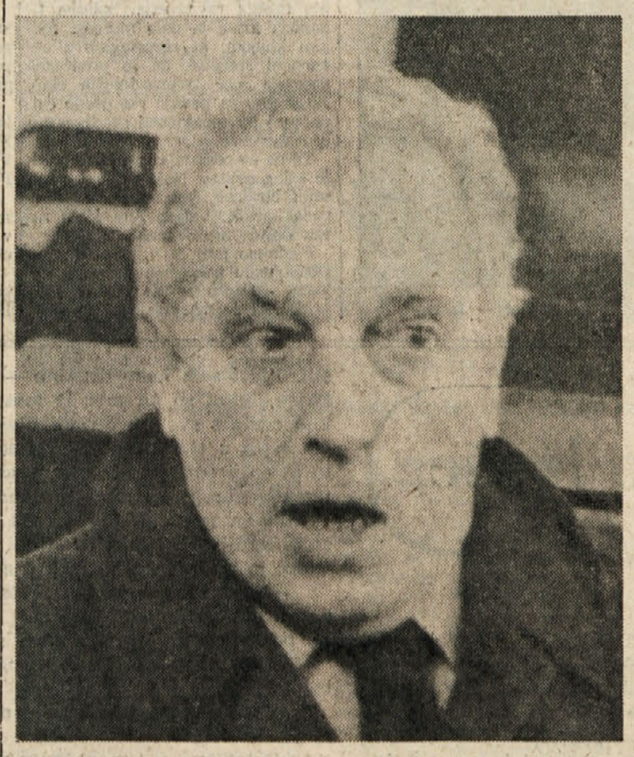

RIM — V sredo popoldne je v neki rimski kliniki umrl znani pisatelj Giuseppe Berto, eden od najvidnejših italijanskih sodobnih pripovednikov. Berto, ki mu je bilo 64 let, je že dalj časa bolehal za rakom.

Dasi je na literarnem področju Berto dosegel veliko uspehov, o katerih pričajo neštete nagrade, se ni nikoli znebil kompleksa manjvrednosti, ki mu je povzročal bolečine in nevrozo, življenje pa so mu grenili tudi spori in nesporazumi z ostalimi mojstri besedne umetnosti. Še posebej so znani njegovi spopadi z Albertom Moravio, katerega je pred nedavnim prijavil sodišču zaradi obrekovanja. Med drugim ga je dolžil, da mu je prilepil etiketo fašista.

Berto, ki se je udeležil kot prostovoljec druge svetovne vojne, je objavil svoje prvo literarno delo leta 1947 ob povratku iz ameriškega koncentracijskega taborišča v Teksasu. Roman «Il cielo è rosso» sodi med njegova najboljša dela, višek umetniške ustvarjalnosti pa je dosegel z «Il male oscuro», v katerem je z njemu lastno sramežljivostjo in ironično odmaknjenostjo opisal svoj odnos do očeta in občutek manjvrednosti, ki mu ga je leta zbujal s svojo objestno samozavestjo.

Pisatelja bodo pokopali v vasici San Nicolò v Kalabriji, kjer je preživel zadnja leta svojega življenja